

Ој, јабуко зеленико

радионице српског традиционалног певања
и његови настављачи

Музиколошки институт САНУ
САНУ - Огранак САНУ у Нишу

Музиколошки институт
Српске академије наука и уметности

СРПСКА АКАДЕМИЈА
НАУКА И УМЕТНОСТИ

Музиколошки институт
Српске академије наука и уметности

СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЕТНОСТИ
ОГРАНАК САНУ У НИШУ

Музиколошки институт САНУ
Српска академија наука и уметности
Огранак САНУ у Нишу

Institute of Musicology SASA
Serbian Academy of Sciences and Arts
SASA Branch in Niš

ОЈ, ЈАБУКО ЗЕЛЕНИКО:
РАДИОНИЦЕ СРПСКОГ
ТРАДИЦИОНАЛНОГ ПЕВАЊА
И ЊЕГОВИ НАСТАВЉАЧИ

OH! YOU GREEN APPLE TREE:
SERBIAN TRADITIONAL
SINGING WORKSHOPS
AND UPHOLDERS

**OJ, ЈАБУКО ЗЕЛЕНИКО:
РАДИОНИЦЕ СРПСКОГ
ТРАДИЦИОНАЛНОГ ПЕВАЊА
И ЊЕГОВИ НАСТАВЉАЧИ**

Издавачи:

Музиколошки институт САНУ
Српска академија наука и уметности
Огранак САНУ у Нишу

За издаваче:

др Катарина Томашевић
академик Влада Вељковић

Главни и одговорни уредник:
академик Иван Јевтић

Уреднице:

академик Јелена Јовановић, САНУ
др Ивана Медић, Музиколошки институт САНУ

Рецензенти:

академик Светислав Божић
академик Милица Стевановић

Београд — Ниш, 2024.

Штампа:

Donat Graf DOO

Тираж: 300

ISBN-978-86-80639-79-6

Тон мајстор: Зоран Јерковић

Лектор за српски језик: Александра Гојковић
Превод на енглески: Маша Матијашевић-Симић

Насловна страна: Јован Глигоријевић

Припрема за штампу: Миле Ж. Ранђеловић

**OH! YOU GREEN APPLE TREE:
SERBIAN TRADITIONAL
SINGING WORKSHOPS
AND UPHOLDERS**

Publishers:

Institute of Musicology SASA
Serbian Academy of Sciences and Arts
SASA Branch in Niš

For the publishers:

Ph.D. Katarina Tomašević
academician Vlada Veljković

Editor-in-Chief:

academician Ivan Jevtić

Editors:

academician Jelena Jovanović, SASA
Ph.D. Ivana Medić, Institute of Musicology SASA

Peer-reviewers:

academician Svetislav Božić
academician Milica Stevanović

Belgrade — Niš, 2024

Printed by:

Donat Graf DOO

Circulation: 300

ISBN-978-86-80639-79-6

Sound engineer: Zoran Jerković

Serbian Proof-reading: Aleksandra Gojković
English Translation: Maša Matijašević-Simić

Cover design: Jovan Gligorijević

Prepress: Mile Ž. Randelović

Фонд за науку
Републике Србије

Ово издање је настало у оквиру научноистраживачке организације (НИО) Музиколошки институт САНУ, коју финансира Министарство науке, технолошког развоја и иновација Владе Републике Србије. Истраживање је омогућено и уз подршку Фонда за науку Републике Србије, Пројекат бр. 7750287, *Примењена музикологија и етномузикологија у Србији — APPMES*. Тонско снимање је финансијски подржао СОКОЈ (на Конкурсу за културна давања 2023).

This edition is associated with the Institute of Musicology of the Serbian Academy of Sciences and Arts, financed by the Ministry of Science, Technological Development and Innovations of the Government of the Republic of Serbia. The research was also supported by the Science Fund of the Republic of Serbia, Grant No. 7750287, *Applied Musicology and Ethnomusicology in Serbia: Making a Difference in Contemporary Society — APPMES*. The audio recording was financially supported by SOKOJ (within the Call for projects in culture 2023).

Сокој...
интердисциплинарна музика
и култура

САДРЖАЈ

Српско традиционално певање у условима делимично институционализованог рада: учење и подучавање, пренос, медијација	6
Формални оквири рада и премисе	7
Извођачки профили ансамбала, методе и посебности рада	15

САДРЖАЈ ДИСКА

Вокални састав Лесковачког црквеног ансамбла традиционалне српске музике	24
Културно-уметничко друштво „Бранко Миљковић”, Гаџин Хан	25
Певачка група „Арника”, Алексинац	26
Ученици МШ „Стеван Христић” Крушевац, издвојено одељење у Брусу и ученици Средње школе Брус, са сарадницима	27
Женска певачка група КУД-а „Опленац”, Топола	29
Певачке групе КУД-а „Илинско врело” и КУД-а Бољевац, Црноређе	31
Вокално-инструментални састав Лесковачког црквеног ансамбла традиционалне српске музике „Бранко”	32

CONTENTS

Serbian traditional singing in conditions of partly institutional work: learning and teaching, transfer, mediation	6
Formal working framework and premises	8
Performing profiles of the ensembles; methods and specificities of work	16

CD TABLE OF CONTENT

Vocal Ensemble of the Leskovac Traditional Serbian Music Church Ensemble	24
Cultural-artistic society “Branko Miljković” Gadžin Han	25
Singing group “Arnika”, Aleksinac	26
Students of MS “Stevan Hristić”, Kruševac, detached department in Brus, and students of Secondary School Brus, with associates	27
Female singing group of KUD “Oplenac”, Topola	29
Singing groups of KUD “Ilinsko vrelo” and KUD Boljevac, Crnorečje	31
Vocal-instrumental ensemble of the Leskovac Traditional Serbian Music Church Choir “Branko”	32

ИЗВОЂАЧКИ АНСАМБЛИ		ENSEMBLES PERFORMING	
ПРЕДСТАВЉЕНИ НА ОВОМ ИЗДАЊУ	33	ON THIS EDITION	33
Лесковачки црквени ансамбл		Leskovac Traditional Serbian Music	
традиционалне српске музике „Бранко“	33	Church Ensemble “Branko”	33
КУД „Бранко Миљковић“ из Гаџиног Хан	37	KUD “Branko Miljković” from Gadžin Han	37
Певачка група „Арника“ из Алексинца	40	The Singing group “Arnika” from Aleksinac	40
Певачка група из Бруса: ученици МШ „Стеван		The Singing group from Brus comprises students of	
Христић“, Крушевац, издвојено одељење	42	MS “Stevan Hristić”, Kruševac, detached department	42
у Брусу, и ученици Средње школе Брус		in Brus, and students of the Secondary School Brus	
Женска певачка група КУД-а „Опленац“	46	Female singing group of the KUD “Oplenac”	46
из Тополе		from Topola	
Певачке групе КУД-а „Илинско врело“ и	50	Singing groups of the KUD “Ilinsko vrelo” and	50
КУД-а „Бољевац“		KUD “Boljevac”	
Коришћена литература	53	References	53
Изрази захвалности	56	Acknowledgements	56

СРПСКО ТРАДИЦИОНАЛНО ПЕВАЊЕ У УСЛОВИМА ДЕЛИМИЧНО ИНСТИТУЦИОНИЗАОВАНОГ РАДА: УЧЕЊЕ И ПОДУЧАВАЊЕ, ПРЕНОС, МЕДИЈАЦИЈА

Ово издање је осмишљено са намером и циљем да посвети пажњу једном недовољно познатом и недовољно проученом аспекту културног живота у Србији, а од значаја за бригу о очувању дела традиционалног нематеријалног културног наслеђа — традиционалној сеоској и градској песми, у делимично институционализованим оквирима, у њеном облику који је у највећој могућој мери близак оригиналном, у ком су га доскора изводиле старије генерације певача. Издање је планирано са жељом да се укаже на виђење да је традиционална музика „једна врста евокације” (Жунић 2020: 24), egzistencijalno важне за традицијску заједницу, и да она потиче из не тако далеког доба када се живот заједнице темељио на митској слици света. Циљ рада на очувању народних песама јесте да оне наставе свој живот у савременим условима као један од препознатих и уважених музичких жанрова, вредних медијске и сваке друге друштвене пажње, у склопу *интеграцијског* (а не *инструменталистичког*) схватања појма традиције (Наумовић 1997).

SERBIAN TRADITIONAL SINGING IN CONDITIONS OF PARTLY INSTITUTIONAL WORK: LEARNING AND TEACHING, TRANSFER, MEDIATION

This edition is dedicated to an insufficiently familiar and understudied aspect of cultural life in Serbia, of importance for the care for safeguarding of traditional intangible cultural heritage — traditional village and town songs, in partly institutional circumstances, in the singing form which is (as much as possible) close to the original, performed, until recently, by older generations of singers. The CD was edited with conviction that traditional music is “a kind of evocation” (Жунић 2020: 24), existentially important for the traditional community, as its whole life was based on believing in the mythical image of the world. Rural communities generated these songs as condensed messages from ancient times, and they are a part of

Формални оквири рада и премисе

У Србији тридесетак година, од деведесетих година XX века, постоје институционализовани напори да се млађим нараштајима пренесу љубав и знање о српским традиционалним сеоским и градским песмама, као и вештина њиховог реинтерпретирања у неотрадиционалном облику (термин: Zakić i Nenić 2013). Највишим дoметима у том правцу могу се сматрати приступи подучавању и примању народних песама у оквиру музичких школа, факултета и професионалних ансамбала народних игара и песама (Ranković 2016; 2017; Ранковић 2021; 2022). Управо су они имали јаког утицаја на феномен од посебног ширег значаја, коме до сада као појави није посвећено довољно научне пажње, а реч је о иницијативи за учење и подучавање традиционалном певању у делимично институционализованим оквирима, широм земље. Реч је о културно-уметничким друштвима (у даљем тексту: КУД-ови), културним центрима и, најређе, образовним – музичким и општеобразовним школама у којима се рад одвија изван редовних наставних планова и програма. Ови подухвати се одвијају уз подршку институција, као засебни пројекти о којима се старају сарадници, у условима диктираним могућностима, углавном уз помоћ локалних органа управе и/или Министарства културе. Рад је најчешће усмерен на музичку традицију локалне геокултурне области, са примарним циљем њене ревитализације. Певачке (и свирачке) пробе и састанци су договорна обавеза, чије непоштовање само делимично може бити санкционисано;

---

the oral national heritage which, in the opinion of the editor, needs to be provided space for further life in contemporary conditions, as an esteemed music genre, worthy of media and all other kinds of attention, within the *integrationist* (not *instrumentalist*) understanding of the notion of tradition (Најмовић 1997).

Considering the fast pace of changes cutting across the cultural space of the country and the fact that traditional songs are hardly ever heard in everyday, festive, and media context, there is a wish to make a permanent snapshot of this moment within the cultural map of the contemporary Serbia, together with the participants, repertoire, and processes which young ensembles undergo in the course of encountering musical tradition of their areas and in the course of their work on practicing and re-interpreting songs as its segments, especially considering certain musical-folklore genres and performing styles and traditional elements of local music idioms.

програм, темпо и динамика рада одређују се у договору са руководиоцем, тј. вокалним педагогом, а редовне, периодичне провере и оцењивање не постоје. Резултати су видљиви на концертима, смотрема и фестивалима аматерских ансамбала (Јовановић 2019). За овакав вид рада, у Србији је термин *радионица* усвојен у сфери извођачких уметности током друге деценије XX века, и до данас се усталио и кад је реч о овом пољу извођаштва.

Носиоци оваквих активности су највећим делом аматери (у распону од 10 до око 70 година старости), а рад се у већини случајева одвија под руководством уско специјализованих професионалаца, чији профил одаје високу компетенцију за руковођење радионицама. У другим случајевима, рад се одвија већином без стручног надзора, усменим путем, уз консултације са стручњацима и уз њихову помоћ у указивању на важне елементе традиције које је потребно сачувати. Све радионице повезује чињеница да су њихови руководиоци у најтешњој вези са оригиналним облицима традиционалне музике и да имају компетенција, воље и начина да их пренесу млађима у облицима у највећој могућој мери блиским оригиналним.

Мотивација за осмишљавање овог диска потекла је од теме пројекта Огранка САНУ у Нишу, *Музичко наслеђе југоисточне Србије, савремено стваралаштво и образовање укуса* (руководилац: проф. др Драган Жунић, потом проф. др Данијела Здравих Михаиловић). Иницијатива је подстакнута и трогодишњим пројектом *Апликативна (етно)музикологија у Србији*, чији је

Formal working framework and premises

In the last thirty-odd years in Serbia, there has been organized endeavor to convey love and knowledge of traditional rural and urban songs to younger generations, as well as the skill of their re-interpretation in the neo-traditional form (the term: Zakić and Nenić 2013). Institutional approaches to this work: in music schools, at faculties, and in professional ensembles (Ranković 2016; 2017; Ранковић 2021; 2022) have strong impact on the phenomenon which has not been paid sufficient scientific attention so far, meaning learning and teaching traditional singing in partly institutional conditions: in cultural-artistic societies (so-called KUDs), cultural centres, and, most infrequently, educational institutions, but not within their regular curricula and syllabi. Such ventures take place as individual projects implemented by associates of umbrella institutions in conditions dictated by possibilities, with assistance of local administrative bodies and/or

иницијатор Музиколошки институт САНУ (руководилац: др Ивана Медић). Будући да теме оба пројекта обједињују аспекте личног и колективног музичког и културног идентитета, дошло се на идеју да се у току 2023. и 2024. године посвети посебна пажња неколицини одабраних радионица за традиционално певање (и свирање), које се током последње две деценије одвијају у неколико места у Србији, независно једне од других, и да се јавно представе принципи, мотиви и резултати њиховог рада. Реч је о пољу примењене, тј. апликативне етномузикологије, о чијим бројним (пре свега друштвеним) аспектима постоји обимна литература (в. нпр. Harrison et al. 2010; Harrison 2014; 2020). Допринос овог издања је у домену гране примењене етномузикологије која има за циљ „повратак музичких образаца заједницама које су их створиле, а потом изгубиле” (Pettan 1995: 220). Ово издање такође представља наставак професионалних, извођачких и педагошких напора уреднице на пољу примењене етномузикологије. Диск је и својеврсно заокружење вишедеценијског прегнућа на овом пољу: уредница, академик Јелена Јовановић је, уз практично ангажовање на извођачком плану, аутор програма фестивала *Сусрети младих певачких група Србије*, који се одржава у оквиру манифестације „Опленачка бербa” у Тополи, од 2011. до данас (са прекидом 2020), и који је пружио подршку извођењу традиционалних песама од стране младих, дајући у континуитету простор на првом месту полазницима делимично институционализованих радионица. Фестивал је, следствено потреби „да се тој деци нешто каже” (цитат речи пок. М. Марковића из Тополе, иницијатора

Ministry of Culture. The work is primarily aimed at revitalization of music tradition of the given geo-cultural area. Singing (and playing) rehearsals, the programme, pace, and dynamic of work is defined in agreement with workshop conductor; there are no periodical checks and evaluations, while the results are visible at amateur and school concerts and festivals (Јовановић 2019). For work of such a type, the term *workshop* was adopted in the area of performing arts in Serbia in the course of the second decade of 21 century and it has settled when it comes to this form of performing.

The upholders of these activities are mainly amateurs (from 10 to around 70 years old), while workshop conductors are mostly closely specialized and competent professionals. If work is done without expert supervision, through oral lectures, it is the assessment of an expert that legitimizes such workshops as relevant examples of teaching singing skills to younger generations.

покретања (Сусрета 2010. године), пружио могућност међусобног упознавања, ослушкивања, и посебно значајног преноса одређених индивидуалних и групних искустава међу младим певачима, некада и уз примере међугенерациске сарадње. Поред тога, поједини ансамбли (из Алексинца и Бољевца) концерте женске певачке групе „Моба“ из Београда и других група ове врсте у својим местима сматрају важним за разумевање могућности окретања традиционалном сеоском звуку и за охрабрење младим саставима да се тиме активно баве.

Покретање издања са оваквим садржајем умногоме је било подстакнуто искуством уреднице у сарадњи са ванинституционалним и делимично институционализованим подухватима у Србији и у земљама источне и северне Европе: пре свега искуством рада у певачкој групи „Моба“ (осн. 1993), а потом познанством и сарадњом са певачким групама исте врсте из других земаља, од којих ћемо поменути „Древо“ (осн. 1979, Кијев, Украјина), „Трис кетуриосе“ (осн. 1981, Виљнус, Литванија) и „Руска музика“ (осн. 1995, Москва, Руска Федерација; в. Јовановић 2008). Посебно драгоцено искуство било је вишегодишње учешће уреднице на Међународној летњој школи за традиционалну музику (седиште у Лублину, Пољска, осн. 1991, сарадња од 2006; в. Ambrazičius 2012; 2020) и Семинара за традиционалну музику (седиште у Виљнусу, Литванија, сарадња из 2019). Овим познанствима охрабрена је тежња аутора рада ка неотрадиционалном облику извођења народних песама, склоност обнављању и неговању архаичних облика музицирања, партиципаторни музички

The motivation to devise this CD originated from the topic of the SASA Branch in Niš, *“Musical Heritage of South-East Serbia, Modern Creativity and Education of Taste”* (head: prof. Dragan Žunić, PhD, and then prof. Danijela Zdravković Mihailović, PhD). The initiative was also actuated by the three-year project *Applicative (ethno) musicology in Serbia*, which was initiated by the Institute of Musicology SASA (head: Ivana Medić, PhD), while it was financed by the Science Fund of the Ministry of Science of the Republic of Serbia. As the topics of both projects include aspects of personal and collective musical and cultural identity, it was decided that in the course of 2023 and 2024 attention should be aimed at a number of selected workshops in the area of traditional singing (and playing) which has been practiced in several towns in Serbia in the course of the last two decades, independently, in order to present principles, motives, and results of their work. Here it is about the area of implementation, i.e. applicative ethnomusicology, the numerous (primarily social) aspects of which are subject

догађаји и, изнад свега, схватање да учење традиционаlnih песама у савремено доба подразумева процес који захтева време, стрпљење, истрајност и рад на сопственој личности — баш као и у свим другим извођачким уметностима.

Тренутно стање у Србији кад је реч о младим ансамблима који негују традиционалну музику ни у ком случају није једнозначно, напротив; таква слика одражава се и у физиономији овог издања. Почетни критеријум за избор ансамбала и њихових репертоара за снимање и издавање био је тај да су радионице покрнуте и спроведене са жељом да се традиционално певање одређеног краја преда млађим певачима, како би оно кроз нова извођења било сачувано од заборава. Следи још неколико критеријума: квалитет извођења; заступљеност музичко-фолклорних жанрова старог сеоског слоја, дакле, обредно-обичајних жанрова; присуство ансамбала у културном животу појединих места у Србији и њихова (потенцијална или остварена) улога у представљању и даљем распрострању народних песама усменим путем међу младима. Наклоност ка неотрадиционалном приступу, међутим, није могла бити критеријум ког смо се могли држати у потпуности, јер га у својим концепцијама нису следили сви ансамбли. У том погледу, реч је о саставу из Лесковца, који је концепцијски окренут преваосходно градској, и то вокално-инструменталној традицији, тако да, уз неколицину неотрадиционалних, изводи музичке аранжмане различитих нивоа. Тиме се показује да су и на овом издању изражене значајне специфичности и квалитети појединих ансамбала

---

to extensive literature (see, for instance, Harrison et al. 2010; Harrison 2014; 2020). The contribution of this edition is in the area of the applied ethnomusicology branch which is intended to “return musical patterns to the communities which created them, and then lost them” (Pettan 1995: 220). This edition is also continuation and a specific completion of professional, performing, and pedagogic work of the editor in the direction of permanent affiliation in the course of her professional biography in the area of applied ethnomusicology. The editor is the author of the programme of the festival *Encounters of Young Singing Groups of Serbia* within the event “Oplenac Harvest” in Topola, which has lasted since 2011, and which has provided support to young singers performing traditional songs, and opened up the opportunity for young singers to meet and listen to each other, and transfer their individual and group experiences, which sometimes includes examples of cooperation among different generations. The performing engagement of the editor includes her work with

и процеса њиховог рада, које се међусобно укрштају, а понекад и супротстављају. На тај начин издање, у малом узорку, пружа увид у могући пресек општијег стања у савременој Србији на овом плану. Избор материјала, штавише, одаје различите идентитетске нивое које млади у Србији исказују кроз своје бављење традиционалном музиком сопственог (и суседних) народа. Тако се на диску у највећем броју налазе нумере у неотрадиционалном маниру, али, иако малим делом, и оне које илуструју склоност младих ансамбала ка вокалним и вокално-инструменталним аранжманима и ка ширем градском репертоару не само локалне него и шире геокултурне провенијенције.

Избор певачких радионица чији се резултати овом приликом представљају заснован је на доступним подацима о активностима ове врсте у појединим установама културе у Србији. Сходно теми пројекта Огранка САНУ у Нишу, тежиште је од самог почетка на простору југоисточне и источне Србије, чиме су обухваћени Лесковац, Гаџин Хан (у Запању, код Ниша) и Алексинац. По критеријуму квалитета неотрадиционалних извођења, узета су у обзир и три места изван ових геокултурних оквира: Брус, Бољевац и Топола; у њима је практично етномузиколошко ангажовање довело до развоја овакве певачке праксе, а тиме и видних резултата.

Реч је о ансамблима следећих институција (набројаних по дужини стажа, делом и по стеченом искуству): КУД „Опленац“ из Тополе (активан од 2002. до данас), КУД „Илино“ из Илина код Бољевца (од 2009. до данас), КУД „Бољевац“ (од 2011. до данас), КУД „Бранко Миљковић“ из Гаџиног Хана

---

the Belgrade-based female singing group “Moba” which draws attention of the public to the traditional rural sound and encourages the youth to take this path.

The launching of this edition was also motivated by cooperation between the editor and extra-institutional and partly institutional ventures in Serbia (the singing ensemble “Moba”) and in the countries of East and West Europe: neo-traditional singing ensembles from Kiev, Vilnius, Moscow, and Lublin (see: Јовановић 2008), her participation in the capacity of the lecturer at the International Summer School of traditional music (with the headquarters in Lublin, Poland, as of 2006; see: Ambrazėvičius 2012; 2020) and at the Traditional Music Seminar (with the headquarters in Vilnius, Lithuania, 2019). These experiences encouraged perseverance when it comes to non-traditional forms of performance, cherishing of archaic forms of music-making, participatory music events, and understanding that learning traditional songs

(од 2012. до 2014. и током 2023), Центар за културу и уметност Алексинац (од 2019. до 2023), Средња школа Брус (од 2020. до данас) и Лесковачки црквени ансамбл традиционалне српске музике „Бранко“ (од 2020. до данас), чији је покровитељ надлежни епископ Српске православне цркве. Из наведених година постојања ансамбала може се видети одређени временски континуитет у њиховом раду који се не сме занемарити, и који улива одређену наду да ће резултати уложених напора бити видљиви и у перспективи. Радионице су засноване на ентузијазму и истрајности њихових руководилаца и полазника и на далековидости руководилаца кривних институција.

Тонска снимања нумера које су ансамбли припремили обављена су од средине јуна до краја новембра 2023. године, у просторијама установа културе у којима групе раде, као и у парохијском дому и у цркви Оцаклији у Лесковцу.¹ Материјал двеју група из Бољевца преузет је са раније објављеног издања (в. *Пошле моме*, 2022).

С обзиром на брзину промена које захватају културни простор земље, укључујући услове у којима се традиционалне песме (не) могу чути у свакодневном, празничном и медијском простору,

---

¹ Рад на овом подухвату одвијао се уз материјалну подршку пројекта *Апликативна (етно)музикологија у Србији* Фонда за науку Министарства науке Републике Србије, затим СОКОЈ-а, Индивидуалног пројекта *Очување музичког и архитектонског наслеђа у Републици Србији* САНУ и Одбора за етномузиколошка истраживања Одељења уметности САНУ.

---

implies a process which calls for time, patience, perseverance, and work on oneself – same as with all other forms of performing arts.

When it comes to young ensembles which cherish traditional music, the situation in Serbia is not uniform; such a picture is also reflected in this edition. The main criterion for selection of ensembles was that the workshops had been initiated and conducted with the wish to present traditional singing of a certain area to younger people, so that their new performing prevents it from falling into oblivion. Follows a range of other criteria: quality of performing; occurrence of old, ritual music-folklore genres; presence of the ensembles in the cultural life of the town and their role in presentation and further distribution of folk songs among young people through oral tradition. Inclination toward the neo-traditional approach, however, was not a criterion which could be fully observed, as not all the ensembles followed it in their conceptions; the exception is the ensemble

као и с обзиром на ситуацију у културним установама у мањим срединама, где је укључење младих људи у ову врсту активности временски ограничено (углавном због њиховог напуштања родних места и наставка животног пута у већим градовима, а тиме и онемогућавања даљег учешћа у активностима институција где су учили песме и где их је, потенцијално, потребно пренети на млађе), жеља је била да се овај тренутак у културној мапи савремене Србије трајно забележи, заједно са учесницима, репертоаром и процесима кроз које млади ансамбли пролазе у току упознавања са музичком традицијом свог краја и у току рада на усавршавању у реинтерпретирању песама. Од посебног интереса су заступљеност одређених музичко-фолклорних жанрова и стилова извођења, проблеми са којима се у раду може срести, као и мање или више успешно савладавање и преузимање елемената музичке структуре, особина појединих локалних традиционалних музичких идиома. Перспектива у приступу традиционалној грађи у овим саставима успостављена је од ужег ка ширем, тј. од свог, локалног, уз очување народног стваралаштва и културног идентитета свог завичаја, ка ином, околном, и, у перспективи, ка националном, у заинтересованости за музичку традицију Србије и српско народно певање у целини (изузети од реченог јесу ансамбл из Ђациног Хана, чији је циљ овладавање локалним старим обредним напевима, и, насупротив њему, ансамбл из Лесковца, који тежи формирању ширег, међународног, централнобалканског репертоара).

---

from Leskovac, primarily turned to urban tradition, both in vocal and vocal-instrumental arrangements. Thus, the edition also features crossed specificities and qualities of individual ensembles and processes of their work, so it presents a cross-section of the general situation in Serbia in this area nowadays on a small-scale sample.

In accordance with the topic of the SASA Branch in Niš, the accent is on the area of south-east and east Serbia, which includes Leskovac, Gadžin Han (Zaplanje, Niš region), and Aleksinac. According to neo-traditional performing quality criteria, three settlements which do not belong to these geo-cultural areas were also taken into consideration: Brus, Boljevac, and Topola; in these towns, practical ethnomusicological engagement generated visible results. These ensembles belong to the following institutions (given by the duration of work and gained experience): KUD "Oplenac", Topola; KUD "Ilino", Ilino in the vicinity of Boljevac; KUD "Boljevac"; KUD "Branko Miljković", Gadžin Han; Aleksinac Centre for Culture and Art; Secondary school in Brus; Music

Извођачки профили ансамбала, методе и посебности рада

У оквиру етномузиколошке струке и међу колегама у широј сфери хуманистике (углавном у неформалним контекстима), понекад се овако постављеном циљу са неотрадиционалним извођењима приписују конотације „музејског” приступа традицији која нестаје или је већ нестала, уз схватање појма музеја као станишта застарелих, превазиђених и непотребних предмета из далеке и неповратне прошлости. Почетна мотивација уреднице Ј. Јовановић, међутим, јесте управо та да се појам музеја односи на теоријски третман музејског артефакта као дела живог наслеђа (Popadić 2012: 140; Попадић 2016). Аргумент у прилог овој тези јесте чињеница да је за младе певаче склоне неотрадиционалним извођењима такво певање део свакодневице, а нова извођења чине песме наново чујним, живим и присутним у животу заједнице. Према мишљењу уреднице, традиционалне песме су носиоци етичке и естетске вредности по себи и, сходно томе, завређују сваку пажњу јавности у било ком временском оквиру (в. Јовановић 2020: 27–30).

Посете ансамблима ради снимања истовремено су представљале својеврстан теренски рад, током ког су потврђивани већ познати, али и сазнавани нови подаци о појединим ансамблима, генерацијама певача и учитеља, мотивима, начинима и методама рада, као и о праксама и естетикама различитих носилаца традиције, посебно кроз генерацијски пренос. Концепција диска, као што је већ речено, одражава вишедимензионалност стања, живота и преношења традиционалних песама међу младима у

---

school “Petar Konjović”, Brus section, and Leskovac Church Ensemble for traditional music “Branko”, supported by the competent episcopate of the Serbian Orthodox Church. All these workshops were based on enthusiasm and perseverance of their conductors and participants, as well as foresight of heads of umbrella institutions.

The recordings were performed in the period from mid-June to the end of November 2023, in premises of cultural institutions in which the ensembles work, as well as in the presbytery and the Odžaklija church in Leskovac¹. The recordings of the two groups from Boljevac and its surroundings were assumed from a previously published edition (see: *Lassies left*, 2022).

¹ Work on this project was conducted with financial support of the project *Applicative (ethno)musicology in Serbia* of the Science Fund of the Ministry of Science of the Republic of Serbia, SOKOJ, individual project of *SASA Safeguarding of Musical and Architectural Heritage in the Republic of Serbia*, and the Committee for ethnomusicological research of the Department of Arts of SASA.

Србији данас. У сусрету са радионицама певања и њиховим руководиоцима, наилазимо на три начина преноса традиционалних песама: 1) од њихових оригиналних носилаца (условно речено, „мајстора” традиционалне песме), данас још активних певача, 2) посредством медијатора – етномузиколога и народних уметника који не потичу из дате традиције, и 3) кроз атрактивне и естетски вредне музичке аранжмане, са ослањањем на искуство, таленте и интересовања самих чланова ансамбла. У сва три наведена случаја реч је о усменој предаји, чиме се отвара могућност даљег живота песама међу младима, без обзира на измењени животни контекст у ком се њихово извођење одвија. Избор песама увек је личан, према афинитетима руководиоца и певача, сходно појединачним сензибилитетима и предиспозицијама. За ово издање од посебног је значаја, с једне стране, архаичност репертоара и, с друге стране, садржајна и музичка естетска вредност коју препознаје шири круг слушаца.

Радионице у којима је рад заснован на директном преносу традиционалних песама старог слоја са старијих на млађе, у Брусу и у Гаџином Хану, сматрају се у овом контексту посебно вредним, у првом реду због ретке појаве оваквог принципа предаје песама у савременој Србији (али и због ретких написа о томе у домаћој етномузиколошкој литератури). На овом диску су представљени резултати ангажовања самих изванредних носилаца традиције и познавалаца традиционалних обредних напева свог краја: Јаворке Здравковић (Гаџин Хан), Росе Ковачевић (Тршановци код Бруса), и учешће Милована Раденковића и Александра Пршића (Крива Река код Бруса).

Performing profiles of the ensembles; methods and specificities of work

Visits to the ensembles for the purpose of recording featured specific field work which confirmed the already known data, and led to data ones on the ensembles, generations of singers and teachers, motives, methods of work, practices, and esthetics. The original aim with a focus on the neo-traditional approach had to be pushed into the background in a sense, in accordance with the situation in the field. Generally, when encountering singing workshops and their conductors, we encounter one of the three manners of traditional song teaching: 1) by the original upholders, nowadays still active singers (so to say, “masters” of traditional singing), 2) through mediators – ethnomusicologists who do not originate from the given tradition, and 3) through musical arrangements, relying on the experience and talent of the very members of the ensemble, their interests, and connecting experience and quality into a harmonious unit (which relates to the ensemble from

Ангажовање етномузиколога као медијатора у радионицама у Брусу, Алексинцу, Тополи и (делимично) Бољевцу засновано је на њиховим специјалностима у истраживању традиционалне музике (музичких идиома и дијалеката, кодова, жанрова) у појединим геокултурним областима, које су путем теренског рада, транскрипције и анализе ближе упознали. Будући склони практичном приступу овом материјалу, временом су освојили искуство и углед у етномузиколошким, али и аматерским круговима као интерпретатори, а потом и ауторитети за одређене традиционалне певачке вештине које су у стању да пренесу и млађима. У овом домену, значајан је рад етномузиколога: др Сање Ранковић, руководиоца радионица у Алексинцу, искусног истраживача и носиоца музичке традиције околине Сокобање и Алексинца (в. Ранковић 2001, 2020), затим Марије Милосављевић, наставнице у Музичкој школи и Средњој школи у Брусу, која је систематски истражила сеоску музичку традицију бруске околине (в. Јаковљевић 2011), и, најзад, Јелене Јовановић, истраживача традиционалног певања у централној Шумадији (в. нпр. 2002, 2003, 2010, 2014, 2016) и руководиоца радионица за традиционално певање у КУД-у у Тополи, потом и у Бољевцу.²

У контексту овог издања, својим специфичностима се издвајају активности вокалног и вокално-инструменталног Лесковачког црквеног ансамбла „Бранко“, које су од значаја за културну

---

² На овај диск су, уз сагласност издавача, уврштене четири нумере снимљене у Бољевцу и објављене на издању *Пошле моме*, 2022.

Leskovac). In all of the three given approaches, it is about oral teaching, which opens up the possibility for the songs to continue living with the youth, even in the modified living context of their performing. The selection of songs to be performed is always personal, in accordance with individual sensitivities and predispositions. When it comes to the selection of songs for this disc, what is important is the archaic properties of the repertoire on the one hand, and content-related and esthetic value recognized by a broader circle of listeners on the other.

The workshops in which traditional songs of the old stratum are directly taught by the older upholders of the tradition, in Brus and Gadžin Han, are believed to be of exceptional value in this context, due to the rare occurrence of this principle in the contemporary Serbia. It is about the results of work of performers and connoisseurs of traditional ritual tunes of the area: Javorka Zdravković (Gadžin Han), Rosa Kovačević (Tršanovci by Brus), Milovan Radenković, and Aleksandar Pršić (Kriva Reka by Brus).

мапу југоисточног дела Србије, па и земље у целини. Ансамбл негује нумере које младе генерације у савременој Србији радо слушају и изводе, родољубивог и религиозног садржаја, углавном познате из медија, а по музичким карактеристикама припадају урбаном културном кругу јужне и југоисточне Србије и ширег простора централног Балкана. Вокално-инструментални састав у основи следи традицију *чалгија*, оркестара присутних у градским срединама јужне и југоисточне Србије до почетка XX века, карактеристичних за централни Балкан и источно Средоземље. Међутим, он истовремено има хибридни карактер. Он представља пример резултата транскултурне „позајмнице“ из других жанрова и других култура (Lajić Mihajlović and Zakić 2012: 223; Zakić and Lajić Mihajlović 2012: 74), обједињујући традиционалне инструменте – виолину, трзачке инструменте и ударалке, инструменте из домена популарне музике: хармонику, гитару и бас гитару, и, као солистички инструмент, бузуки, карактеристичан за грчке инструменталне саставе и специфичан грчки музички жанр. Инвентивност солисте Драгана Пешића допушта и шири репертоар и атрактивне изградње аранжмана. У целини, по свом саставу и опредељењу, ансамбл је пример „помирености“ различитих потреба младих људи у Србији кад је реч о традиционалном музицирању.

Овим прегледом профила и начина рада ансамбала показују се контрастни, па чак и супротстављени принципи у приступу традиционалним песмама. На једној страни скале налази се група КУД-а из Гаџиног Хана, од свега шест чланица, које директно од носилаца традиције, уз мању

Engagement of ethnomusicologists as mediators at workshops in Brus, Aleksinac, Topola, and (partly) in Boljevac was based on their specialization in researching traditional music – musical idioms and dialects, codes, and genres – in individual geo-cultural areas, which they were more closely acquainted with through field work, transcription, and analyses. Being themselves prone to a practical approach to this material, in time they acquired certain reputation in ethnomusicological circles, first as performers, and later as authorities on certain traditional singing skills which their colleagues are not closely familiar with. In this area, the ethnomusicologists who provided significant contribution with their work are: Sanja Ranković PhD, associate professor at the Department for ethnomusicology of the Belgrade Faculty of Music, conductor of the workshops in Aleksinac, researcher and upholder of musical tradition of the Sokobanja and Aleksinac areas (see: Ранковић 2001, 2020), Marija Milosavljević, teacher at the Music School and Secondary School in Brus, who systematically researched

помоћ етномузиколога, у временском раздобљу од десетак година уче обредне песме старог стила, ослањајући се на усмену предају. У њиховом извођењу снимљене су две старинске лазаричке песме које су примиле од Јаворке Здравковић; на диск су укључене и три нумере у извођењу саме госпође Здравковић, од којих две пева солистички (једну позиварску, седељачку, и једну берачку), а једну пева у дуу са медијатором, Јеленом Јовановић, што је резултат заједничког певања на радионицама. Одмах уз овај ансамбл, ту су групе из Бруса и Бољевца, чији се рад преваходно заснива на знању које су им предали носиоци традиције, али и путем посредовања етномузиколога високо компетентних за дате музичке идиоме. Група из Бруса оријентисана је на изузетно вредан репертоар старијег вокалног слоја у околини овог града — свадбене, славске, јеремијске, пчелске, лирске, па и епске песме уз гусле. Снимљен је по један пример солистичког певања носиоца традиције и заједничко певање носиоца традиције и етномузиколога, медијатора. Групе из Бољевца и Илина изводе широк репертоар старог и новог слоја из Црноречја и, делом, других крајева источне Србије, уз учешће етномузиколога као медијатора у појединим нумерама. Ансамбли из Алексинца и Тополе ослоњени су највише на рад са етномузиколозима у преносу традиционалних песама, а у мањој мери на певачка искуства самих руководилаца група и њихових чланова. Најзад, на супротној страни скале налази се ансамбл из Лесковца, са већим бројем чланова у мешовитом хору и оркестру и са репертоаром од малобројних неотрадиционалних извођења, са вредним очуваним примерима обредне сеоске и градске свадбене

---

the music tradition of the Brus area (see: Јаковљевић 2011), and, finally, Jelena Jovanović, PhD, researcher of traditional singing in central Šumadija (see, for instance, 2002, 2003, 2010, 2014, 2016), performer of traditional songs and conductors of workshops in Topola and Boljevac.²

Activities of the vocal and vocal-instrumental Leskovac Church Ensemble “Branko”, important for the cultural map of the south-east part of Serbia and the country as a whole, stand out in the context of this edition. With support of the Church, the Ensemble primarily cherishes vocal and vocal-instrumental performing of a traditional urban and more recently composed repertoire in appropriate arrangements. In contemporary Serbia, young generations are glad to listen to and perform these songs of patriotic and religious content, familiar from media; by their musical properties, they belong to the urban circle of the Central Balkans. The vocal-

² The disc includes four songs recorded in Boljevac and published within the edition *Lassies left*, 2022.

традиције, преко једноставнијих, до сложенијих вокалних и вокално-инструменталних аранжмана градских и шире популарних компонованих лирских песама.

Велики распон музичко-фолклорних жанрова песама на диску показује широк спектар интересовања певачких ансамбала, али и широке могућности ангажовања етномузиколога, будући да учествују као медијатори у оквирима традиција геокултурних региона које стручно, аналитички и извођачки веома добро познају. Репертоар представљен на диску обухвата различите жанрове српског сеоског традиционалног певања: од старих обредних жанрова годишњег и животног циклуса, као што су већ поменуте лазаричке песме, затим јеремијске, песме за ројење пчела, краљичке, жетелачке, славске, свадбене, песме уз послове и лирске песме различитог садржаја.

Значајан је феномен да поједини полазници радионица, од раније носиоци традиције, а кроз радионице охрабрени да се тиме баве, не само да постају активнији на овом пољу већ на такмичењима освајају награде за квалитетно извођење традиционалних песама. Реч је о Љиљани Мијаиловић из Мозгова код Алексинца, која је и добитник признања „Чувар завичаја“ у Алексинцу (за 2021, баш као и др Сања Ранковић за 2022) и Маји Стањевић Петровић из Тополе.

С обзиром на прожимања искустава, која се, поред елемената као што су мелодика, ритмика и агогика, у функционисању радионица одражавају на репертоар, стил, карактер и манире у извођењу, на овом диску простор је дат и самим носиоцима традиције који су допринели искуству

---

instrumental ensemble follows the urban tradition of *chalgia* orchestras which occurred in towns of south and south-east Serbia till the beginning of XX century, with violins, plucked instruments, and percussion. However, its composition is of hybrid character, as it also includes instruments from the sphere of popular music: the accordion, the guitar, and the bass guitar; furthermore, in Serbia it is unique for the presence of *bouzouki*, solo instrument, characteristic of traditional Greek instrumental music. Here we speak about transcultural “borrowing” from other genres and cultures (Lajić-Mihajlović and Zakić 2012: 223; Zakić and Lajić-Mihajlović 2012: 74), which allows for enlargement of the repertoire as well as possibilities of arrangement. At the same time, it is an example of “meeting” of different needs of youth in contemporary Serbia when it comes to traditional music-making.

From the above it is possible to observe contrasted, even opposed principles in the approach to traditional songs. On the one side of the scale there is a small group from Gadžin Han, which learns ritual

младих певача. Нумере које су они извели, самостално, са полазницима радионица и/или са етномузиколозима-медијаторима у процесу предаје песама, омогућавају слушаоцима јаснији увид у оригиналне сеоске музичке идиоме, тежину задатка који је стајао пред младим певачима, као и елементе који су лакше, односно теже савладиви у савременим неотрадиционалним извођењима.

Диск отварају три свадбене песме у извођењу Лесковачког ансамбла: градска, двогласна песма из града Лесковца, преузета од старијих генерација (бр. 1), двогласни аранжман песме из околине Босилеграда (бр. 2) и неотрадиционално, антифоно, једногласно извођење фрагмента песме уз игру из околине Бујановца (бр. 3). На овај начин извођења надовезују се такође *старовремске*, антифоно и једногласно отпеване обредне песме из Гаџиног Хана (бр. 4–6; једногласно певање је одлика препазне зоне између Горњег и Доњег Заплања и подручја доњозаплањског утицаја, в. Радиновић 1992: 30), а то су: две лазаричке, од којих једна у извођењу младе групе (бр. 4) и друга у заједничком извођењу казивача са терена и етномузиколога, медијатора (бр. 6), чиме се стиче прецизнији увид у структурне и сазвучне особине овог примера обредне традиције. Наредне две песме старог вокалног слоја изводи сам носилац традиције: позиварско седељачко препевање и берачку песму (бр. 7 и 8). Уврштавањем ових нумера јасније се осликава карактер и стил старог обредног певања у Гаџином Хану и пружа се прилика слушаоцима да из неколико сродних примера послуша његов оригинални звук и израз, као жељени и релативно тешко достижни циљ радионице. На овај стил

---

old-style songs directly from upholders of the tradition, with certain help from ethnomusicologists, relying on oral tradition. They performed two old *lazaritza* songs contributed by Javorka Zdravković; they are followed by three songs performed by the upholder of the tradition herself, solo and in duet with Jelena Jovanović, as the result of the work process at workshops. Beside this ensemble, there are also groups from Brus and Boljevac, whose work is also based on learning from upholders of the tradition, this time through mediation of an ethnomusicologist competent for the given music idioms. The work was aimed at both the older and the more recent vocal strata in the vicinity of these two towns; in the case of the groups from Boljevac, the repertoire was extended to include examples of traditions of other areas of east Serbia. In Brus, an example of solo singing by the upholder of the tradition was recorded as well as an example of joint singing by the upholder of the tradition and an ethnomusicologist as mediator. The songs performed by the upholders of the tradition, autonomously,

надовезују се снимци из Алексинца, сродни по антифоном, једногласном извођењу краљичке песме (бр. 9), у геокултурном континуитету кад је реч о оваквом маниру обредног певања. Потом следе песме *на бас* и једна песма уз игру (бр. 10–12). Сарадња ансамбла из Бруса са носиоцима традиције показала се веома плодном: поред снимљене епске песме уз гусле из околине Бруса (бр. 13), забележена је и старинска славска песма у мушком извођењу, што представља реткост у савременом сеоском репертоару (бр. 14). Следи низ обредних песама: неколико у групном, и за овај крај карактеристичном једногласном извођењу (бр. 15–17, 19, 20), што одражава културну везу са једногласним примерима из Алексинца. Посебно је занимљив солистички пример гласовног вабљења пчеле матице (бр. 18). Последње две нумере из околине Бруса представници су специфичног локалног израза, тембра, музичке скале и карактера, и резултат су сарадње са носиоцима, односно у данашње време носиоцем традиције: једну од њих изводи сама певачица из села, а другу заједнички изводе носилац традиције и етномузиколог, медијатор (бр. 21, 22). Репертоар групе из Тополе доноси другачији стил и израз; овде су заступљене четири лирске двогласне песме новијег стила, *на бас*, живљег темпа, у извођењу млађег ансамбла (бр. 23–26), а потом три изразита примера различитих стилова у традицији овог дела Шумадије, у извођењу старијег састава и етномузиколога, медијатора: песма старијег слоја, хибрид старијег и новијег слоја, и песма новијег слоја (бр. 27–29). Радионице у Бољевцу као резултат доносе различите извођачке

---

with trainees and/or with ethnomusicologists, provide listeners with clearer insight into original village music idioms, complexity of the task assigned to young singers, and elements which are easier or more difficult to master in contemporary neotraditional performing. The ensembles from Aleksinac and Topola rely on work with ethnomusicologists when it comes to learning traditional songs. Finally, at the opposite end of the scale, there is the ensemble from Leskovac, with a large number of members of the mixed choir and orchestra and a relatively extensive repertoire ranging including neotraditional songs as well as simpler and more complex vocal and vocal-instrumental arrangements of traditional and composed songs.

The large scope of song genres points to the broad scope of interests of ensemble members, but also various possibilities for engagement of an ethnomusicologist as a mediator in transfer of elements of traditions of geo-cultural regions. It is also important that individual workshop trainees have been awarded

стилове: старији, бордунски из југоисточне Србије, уз помоћ етномузиколога (бр. 30), два примера црноречке једногласне традиције, од којих се један изводи антифоно (бр. 31, 32) и, најзад, један пример новијег двогласног певања (бр. 33). Диск затвара ансамбл из Лесковца, овог пута у вокално-инструменталном саставу, са аранжманом популарне, градске песме новијег датума као изразом потребе и жеље младих да свој репертоар обогате квалитетним песмама градског идиома (бр. 34).

---

for traditional song performing: Liljana Mijailović from Mozgovo in the vicinity of Aleksinac, who was the winner of the award “The Guardian of the Native Land” in Aleksinac (for 2021) and Maja Stanjević Petrović from Topola.

САДРЖАЈ ДИСКА

Вокални састав Лесковачког црквеног ансамбла традиционалне српске музике

1. *Црешиња се од корен корнеше* — свадбена, градска песма која је певана у Лесковцу приликом припреме младе за венчање. Изводиле су је младине рођаке и пријатељице, а *капела* или уз пратњу мањег инструменталног састава. Мотив њеног текста, као и овај мелодијски модел, широко су распрострањени у јужној и југоисточној Србији и Северној Македонији. Отпевана је онако како су је млади прихватили од старијих Лесковчана. 02.40
2. *Гугутка гука в'осоје* — свадбена песма уз игру из околине Босилеграда. Данас једна од најомиљенијих песама на репертоарима ансамбала неотрадиционалног усмерења у Србији, а изворно је научена на основу снимка који су на терену начинили проф. др Оливера Васић и студенти Факултета музичке уметности. Традиционално се изводи у један глас, а овде је отпевана у двогласном аранжману са пратећом, бордунском деоницом коју изводи мушки певачки састав у маниру на бас. Води Милица Коцић. 02.02
3. *Никола, гајле големо* — песма у ору на други дан свадбе из околине Бујановца (села

CD TABLE OF CONTENT

Vocal Ensemble of the Leskovac Traditional Serbian Music Church Ensemble

1. *The Cherry Tree Departed from Its Roots* — an urban wedding song performed in Leskovac while preparing the bride for wedding. It was performed by cousins and friends of the bride, *a capella* or accompanied by an instrumental ensemble. The motif of the lyrics, same as the melodic model, is widespread in south and south-east Serbia and North Macedonia. It is sung in the manner in which young performers learned it from older natives of Leskovac. 02.40
2. *The Dove Cooes from the Shade* — a wedding song accompanying a dance from the region of Bosilegrad. Nowadays, it is one of the favourite songs featured in repertoires of ensembles of neotraditional affiliation in Serbia, while it was originally learned based on a recording made in the course of field work by professor Olivera Vasić PhD with students from the Faculty of Music. The song is traditionally performed in one part, but here it is performed in a two-part arrangement with an accompanying bourdon part performed by a male singing ensemble in the manner *to the bass*. The leading voice is Milica Kocić. 02.02
3. *Nikola, My Great Worry* — a song accompanying the oro round dance on the second day of

Спанчевац, Жбевац, Кршевица, Кушница, Јабланица; в. Васић и Големовић 1980: 39, 136, 219). Пева се у две групе, антифоно, као и друге песме уз игру обредног карактера у јужној и југоисточној Србији. Овом приликом је забележена у извођењу дејву солисткиња, Христијане Стефановић и Милице Коцић. 01.11

Културно-уметничко друштво „Бранко Миљковић”, Гаџин Хан

4. *Убава девојко! Поље забелело* — лазаричко-жетварска песма (Радиновић 1992, в. пр. 95 и 100, до данас значајно редукован), стара сеоска традиција; према казивању, певана је у време када се збирају лазарице и спремају за опход, са оквирним стихом *убава девојко*. Научена од Јаворке Здравковић. Пева се једногласно, у две групе, које данас чине по две или по три певачице. 01.14
5. *Ој, убаве мале моме! Лепи Петар вино пије* — лазаричка песма, са оквирним рефреном *Ој, убаве мале моме*. (в. Радиновић 1992, пр. 19, песма с бордуном), стара сеоска традиција. Научена од Ј. Здравковић. Пева се, као и претходна песма, антифоно; певају исте певачице. 01.32

the wedding from the vicinity of Bujanovac (villages: Spančevac, Žbevac, Krševica, Kuštica, Jablanica; see Vasić and Golemović 1980: 39, 136, 219). It is performed antiphonally, same as other songs accompanying dances of ritual character in south and south-east Serbia. The recording on this edition was performed by two solo singers, Hristijana Stefanović and Milica Kocić. 01.11

Cultural-artistic society “Branko Miljković” Gadžin Han

4. *Pretty Maid! The Field has Turned White* — a *lazaritza* — harvest song (Radinović 1992, see ex. 95 and 100, significantly reduced by the present date); according to tradition, it was sung while *lazaritzas* were gathering preparing for a ritual procession, with the general refrain surrounding *ubava devojko*. Learned from Javorka Zdravković. It is sung in one part, by two groups, which nowadays comprise two to three singers each. 01.14
5. *Oh You Pretty Little Maids! Handsome Petar is Drinking Wine* — a *lazaritza* song, with the refrain surrounding *Oj, ubave male моме*. (see Radinović 1992, ex. 19 as a song with bourdon). Learned from J. Zdravković. Same as the previous song, it is sung antiphonally manner; it is sung by the same singers. 01.32

6. *Убава девојко! Поље забелело* – иста песма као и у нумери 4, певају у један глас Ј. Здравковић и Ј. Јовановић. 01.42
7. *Ем ми дојди, ем да дојдем, Зоране* – позиварско *припевање* на седељци (упор. Радиновић 1992, пр. 118), стара сеоска традиција. Пева Ј. Здравковић. 00.20
8. *Убава девојко! Запоја Рада у лојзе* – песма уз чување и брање винограда (Радиновић 1992, пр. 114), са љубавним мотивом, такође са оквирним рефреном, обредног карактера, стара сеоска традиција. Пева Ј. Здравковић. 01.57

Певачка група „Арника”, Алексинац

9. *Домаћине, добро ти седеће (ладо)* – краљичка песма домаћину, ок. Алексинца, научена према објављеном тексту и нотном запису (Антонијевић 1971: 118 и Прилог 123) са обредним припевним рефреном *ладо*, стара сеоска традиција, Пева се антифоно, у две групе од по две певачице. Певају: М. Петровић и Н. Николић, Љ. Мијаиловић и С. Марковић. 02.15
10. *Ој, бабуко зеленико* – свадбена песма новије сеоске традиције, на бас, коју је групи пренела др Сања Ранковић на основу певања Николе Павловића из Мужинца код Сокобање. Пева цела група, води Љиљана Мијаиловић. 02.25

6. *Pretty Maid! The Field has Turned White* – the same song as in no. 4, sung in one part by J. Zdravković and J. Jovanović. 01.42
7. *Either You Come to Me or I Come to You, Zoran* – invitational singing at sit-togethers (compare Radinović 1992, ex. 118). Sung by J. Zdravković. 00.20
8. *Pretty Maid! Rada Sings in the Vineyard* – a song performed on the occasion of guarding the vineyard and picking grapes (Radinović 1992, ex. 114), with a love motif, and also with a refrain surrounding, of ritual character. Sung by J. Zdravković. 01.57

Singing group “Arnika”, Aleksinac

9. *Oh! House-master, be Well and Prosperous (lado)* – a queen’s song to the head of the household, from the vicinity of Aleksinac, learned from the lyrics and notation published (Antonijević 1971: 118 and Appendix 123) with ritual chorus *lado*. It is sung antiphonally, by two groups of two singers each. Sung by: M. Petrović and N. Nikolić, Lj. Mijailović and S. Marković. 02.15
10. *Oh! You Green Apple Tree* – a wedding song to the bass, taught to the group by Dr Sanja Ranković based on the singing of Nikola Pavlović from Mužinac by Sokobanja. The whole group sings, while the leading voice is Ljiljana Mijailović. 02.25

11. *Игра коло тамо доле* — песма уз игру коју је групи пренела др С. Ранковић, такође на основу певања Н. Павловића из Мужинца код Сокобање (в. и Миљковић 1978, пр. 199). Пева Милош Раденковић. 01.40
12. *Ор'о паде у ливаде* — лирска песма на бас, научена такође на основу певања Николе Павловића из Мужинца код Сокобање, посредством др С. Ранковић. Пева цела група, води Наташа Николић. 03.51

**Ученици МШ „Стеван Христић”, Крушевац,
издвојено одељење у Брусу и ученици
Средње школе Брус, са сарадницима**

13. *Страдање Криве Реке* — епска песма уз гусле о догађају из 1942. године, из времена немачке окупације. Стара сеоска традиција. Александар Пршић пева уз гусле. 03.51
14. *Ко вино пије за славе Бож'е(ј)* — славска песма, стара сеоска традиција. Певају Александар Пршић и Милован Раденковић. 01.09
15. *Текла река на валове* — старинска, забавна песма, некада певана у сватовима, снимљена 2002. г. у селу Градац (Јаковљевић 2011, пример 42), стара сеоска традиција. Певају Душан Радмановић (води), Ј. Милосављевић, Т. Коларевић, А. Вуковић и С. Лазаревић. 02.36
16. *Домаћине, дико наша* — славска песма забавног карактера, снимљена 2000. у Брзећу (Ја-

11. *There's a Round Dance Down There* — a song with a dance taught to the group by Dr. S. Ranković, also based on the singing of N. Pavlović from Mužinac by Sokobanja (also see Miljković 1978, ex. 199). Sung by Miloš Radenković. 01.40
12. *The Eagle Landed in the Field* — a lyrical song to the bass, also learned based on the singing of Nikola Pavlović from Mužinac by Sokobanja, through Dr. S. Ranković. The whole group sings, while the leading voice is Nataša Nikolić. 03.51

**Students of MS “Stevan Hristić”, Kruševac,
detached department in Brus, and students
of Secondary School Brus, with associates**

13. *The Suffering of Kriva Reka* — an epic song accompanied by the gusle on events from 1942 during the German occupation. Aleksandar Pršić sings accompanied by the gusle. 03.51
14. *Those Who Drink Wine to Celebrate God* — a patron saint-day song in an old-style manner. Sung by Aleksandar Pršić and Milovan Radenković. 01.09
15. *The River Rolled* — an old-style, entertaining song, performed as a wedding song, recorded in 2002 in the village of Gradac (Jakovljević 2011, example 42). Sung by Dušan Radmanović (leading voice), J. Milosavljević, T. Kolarević, A. Vuković, and S. Lazarević. 02.36
16. *Oh! You Host, Our Pride* — a patron saint-day song of entertaining character, recorded in 2000

- ковљевић 2011, пр. 5), стара сеоска традиција. Певају Селена Лазаревић (води), А. Вуковић, Т. Коларевић, Ј. Милосављевић. 01.08
17. *Јеремије у поље – јеремијска песма*, снимљена у Брзећу 2000. г. (Јаковљевић 2011, пр. 9). Данас је изводе деца на празник Јеремијиндан, 14. маја, обилазећи куће и правећи буку удараљкама и звечкама. Певају Ј. Милосављевић, Т. Коларевић, С. Лазаревић, А. Вуковић. 01.15
  18. *Купи рој, блага – маткање*, песма за дозивање пчеле матице (за ројење пчела), снимљена у Осрецима, 2009. (Јаковљевић 2011, пр. 15). Изводи Селена Лазаревић. 01.23
  19. *Пуче пушка из зелена луга – сватовска песма* која је певана у путу када сватови иду по девојку, снимљена у Тршановцима (Јаковљевић 2011, пр. 35), стара сеоска традиција. Певају Роса Ковачевић, М. Здравих, М. Грковић, М. Петровић, Л. Симић. 01.30
  20. *Преступај, снале, у кућу – сватовска песма* која се пева када млада улази у свој нови дом, стара сеоска традиција, снимљена у Брзећу, 2009. (Јаковљевић 2011, пр. 37). Певају Лена Симић, М. Здравих, М. Грковић, М. Петровић. 01.29
  21. *Ко вино пије за славе Бож'е – славска песма* која се пева када се сече колач и испија вино, а такође и ујутру на Божић, у истој прилици. in Brzeće (Jakovljević 2011, ex. 5). Sung by Selena Lazarević (leading voice), A. Vuković, T. Kolarević, J. Milosavljević. 01.08
  17. *Jeremiah Is in the Field – a Jeremiah's Day song*, recorded in 2000 in Brzeće (Jakovljević 2011, ex. 9). Nowadays it is performed by children on the occasion of Jeremiah's Day, on 14 May, when children go around houses making noise with rattles and percussion instruments. Sung by J. Milosavljević, T. Kolarević, S. Lazarević, A. Vuković. 01.15
  18. *Get the Swarm Together, Oh You Blessed* – a song to entice the queen bee (for bee swarming), recorded in Osreci in 2009. (Jakovljević 2011, ex. 15). Sung by Selena Lazarević. 01.23
  19. *The Rifle Shot from the Green Coppice* – a wedding song sung in the wedding procession on the way to the bride, recorded in Tršanovci (Jakovljević 2011, ex. 35). Sung by Rosa Kovačević, M. Zdravić, M. Grković, M. Petrović, L. Simić. 01.30
  20. *Oh! Bride, Enter the House* – a wedding song sung when the bride is about to enter her new home, recorded in Brzeće, 2009. (Jakovljević 2011, ex. 37). Sung by Lena Simić, M. Zdravić, M. Grković, M. Petrović. 01.29
  21. *Those Who Drink Wine to Celebrate God* – a patron saint-day song sung while cutting the cake and drinking wine, same as on Christmas

Снимљена 2002. у Брзећу (Јаковљевић 2011, пр. 1), стара сеоска традиција. Певају Р. Ковачевић и М. Милосављевић. 01.09

22. *Петли поју на разбоју* — пева Роса Ковачевић; ову песму је научила од своје мајке, која ју је њоме будила у зору да би заједно ткале. Стара сеоска традиција. Први пут забележено у Тршановцима 2009. 01.22

Женска певачка група КУД-а „Опленац“, Топола

23. *Синоћ ми је долазио Ђорђе* — љубавна песма на бас из села Кусадак код Тополе, научена према нотном запису Љубинка Миљковића (1986, пример 221) и према певању ученица Музичке школе „Мокрањац“ у Београду ([Ранковић, прир.] 2000, бр. 19). Воде Наталија Николић и Сара Ђокић. 01.09
24. *Седи Мара на камену* — бројаница из села Баре код Крагујевца, научена на основу певања младе женске групе КУД-а „Студенац“ из Крагујевца, а према теренском снимку др С. Ранковић (прир., б.г., бр. 21). Води Н. Николић. 01.13
25. *Ко се лепо носи* — бројаница из села Доња Шаторња код Тополе, научена на основу теренског снимка др Ј. Јовановић (теренска касета То-10, лична архива). Воде Н. Николић и С. Ђокић. 00.56

morning on the same occasion. It was recorded in Brzeće in 2002 (Jakovljević 2011, ex. 1). Sung by R. Kovačević and M. Milosavljević. 01.09

22. *Roosters Sing on the Loom* — sung by Rosa Kovačević; she learned this song from her mother, who used to sing it to wake her up at dawn, to weave together. It was recorded for the first time in Tršanovci in 2009. 01.22

Female singing group of KUD “Oplenac”, Topola

23. *Đorđe Came to Me Last Night* — a love song to the bass from the village of Kusadak in the vicinity of Topola, learned according to the notational script of Ljubinko Mijakovića (1986, example 221) and the singing by students of Music school “Mokranjac” in Belgrade ([Ranković, edit.] 2000, no. 19). Leading voices: Natalija Nikolić and Sara Đokić. 01.09
24. *Mara Sitting on a Stone* — a counting song from the village of Bare in the vicinity of Kragujevac, learned based on singing of the young female group of KUD “Studenac” from Kragujevac, and in accordance with the field recording made by Dr Sanja Ranković (s.a. nr. 21). Leading voice: N. Nikolić. 01.13
25. *Those Whose Clothes Fit Well* — a counting song from the village of Donja Šatornja in the vicinity of Topola, learned based on the field recording made by Dr Jelena Jovanović (field tape To-10, personal archive). Leading voices: N. Nikolić and S. Đokić. 00.56

26. *Са Опленца кликну вила* — родољубива песма на бас забележена у Винчи код Тополе, научена на основу теренског снимка и нотног записа Ј. Јовановић (2007, бр. 37, 2014, пр. 209). Води Н. Николић. 02.40
27. *Ој, дивојко, миле моје! За планином зановило стадо* — бројаница на глас, пример бордунског певања старе сеоске традиције у Шумадији, према теренском снимку и нотном запису Ј. Јовановић (2007: бр. 37; 2014: пр. 209), на основу певања Миросаве Мире Прокић и женске групе из Шаторње код Тополе. Води Маја Стањевић Петровић, прате Љ. Поповић и Ј. Јовановић. 02.08
28. *Сунце јарко, стани мало, стани* — свадбена песма на свадбачки глас из Страгара под Рудником, певана код девојачке куће приликом припрема за свадбу. Изразити је пример хибридног облика старијег и новијег двогласног сеоског певања, карактеристичног за овај крај. Према теренском снимку, нотном запису и певачком искуству Ј. Јовановић (2007, бр. 1; 2014, пр. 91). Води Љубица Поповић, прате М. Стањевић Петровић и Ј. Јовановић. 02.17
29. *Које ли је ово доба ноћу?* — песма са прела, седељке или комишања, на бас са секундним завршетком, што је честа појава у традицији Горње Јасенице и околних обла-
26. *Fairy Cries from Oplenac* — a patriotic song to the bass recorded in Vinča in the vicinity of Topola, learned based on the field recording and notational script by J. Jovanović (2007, no. 37, 2014, ex. 209). Leading voice N. Nikolić. 02.40
27. *Oh! You Maid, My Dear! The Flock Stayed the Night in the Mountain* — a counting song to the voice, an example of old-style bourdon singing in Šumadija, according to the field recording and notational script by J. Jovanović (2007: no. 37; 2014: ex. 209) and through J. Jovanović, based on singing of Mirošava Mira Prokić and the female group. Leading voice: Maja Stanjević-Petrović, accompanied by Lj. Popović and J. Jovanović. 02.08
28. *Oh! You Blazing Sun, stop for a Moment* — a wedding song to the wedding mode from Stragar at the foot of Rudnik Mountain, which was sung in the bride's house on the occasion of her preparation for wedding. It is an example of a hybrid form of older and more recent two-part village singing, typical of this region. According to the field recording, notational script, and singing experience of J. Jovanović (2007, no. 1; 2014, ex. 91). Leading voice: Ljubica Popović, accompanied by M. Stanjević Petrović and J. Jovanović. 02.17
29. *Which Hour of the Night Is This?* — a spinning-bee, sit-together, or husking-bee song, to the bass with the ending in a second, which is a frequent occurrence in the tradition of Gornja Jasenica and

сти. Научена према певању женске групе из Блазнаве код Тополе (Девић 2000, бр. 25). Води М. Стањевић Петровић, прате Љ. Поповић и Ј. Јовановић. 02.44

Певачке групе КУД-а „Илинско врело” и КУД-а Бољевац, Црноречје

30. *Девојче, девојко** — жетварска песма старе сеоске традиције из Горње Пчиње, љубавног садржаја, богате орнаментике, у бордунском двогласу, научена према теренском снимку Момчила Златановића и према претходном певачком искуству Ј. Јовановић у групи „Моба”. Води Драгана Милојевић, прати Ј. Јовановић. 02.22
31. *Осу се небо звездама** — седељачка, лирска песма митолошког садржаја из села Јабланица код Бољевца, према запису Драгослава Девића (1990, пр. 68). Пева унисоно група из Илина, води Ања Ковачевић. 05.23
32. *Чубро Маро** — обредна песма уз игру на трећи дан Ускрса, из Сумраковца код Бољевца, према записима Драгослава Девића (1990, пр. 9) и Саватија Грбића (1909: 51–53) и према искуству Ј. Јовановић у групи „Моба”. Пева се једногласно, антифоно, у две групе од по две певачице. Изводи група из Бољевца, певају: Д. Милојевић и В. Милосављевић, Ј. Стефановић и Л. Кукић. 03.20

the region. It was learned based on singing of the female group from Blaznava near Topola (Dević 2000, No. 25). Leading voice M. Stanjević Petrović, leading voices Lj. Popović and J. Jovanović. 02.44

Singing groups of KUD “Ilinsko vrelo” and KUD Boljevac, Crnorečje

30. *Oh! You Maid, You Lassie** — an old-style harvesting song from Gornja Pčinja, with amatory content, rich in ornaments, in bourdon two-part singing, learned according to the field recording of Momčilo Zlatanović and previous singing experience of J. Jovanović in the singing group “Moba”. Leading voice Dragana Milojević, accompanied by J. Jovanović. 02.22
31. *The Sky Got Dappled with Stars** — a lyrical song sung at sit-togethers, with a mythological topic, from the village of Jablanica near Boljevac, according to the recording of Dragoslav Dević (1990, ex. 68). It is sung in unison by the group from Ilino, leading voice: Anja Kovačević. 05.23
32. *Mara of the Čubar Plant** — a ritual song accompanying a dance on the third day of Easter, from Sumrakovac near Boljevac, according to recordings of Dragoslav Dević (1990, ex. 9) and Savatije Grbić (1909: 51–53), and according to the experience of J. Jovanović acquired in the group “Moba”. It is sung in one part, antiphonally, by two groups of two singers

33. *Голубице бела, што си невесела?** — приповедна песма на бас из Јабланице, према снимку из Архива КОЦ-а. Певају Ања Ковачевић и Катарина Милановић. 03.44

**Вокално-инструментални састав
Лесковачког црквеног ансамбла
традиционалне српске музике „Бранко“**

34. *Ај, мене мајка једну има, па има* — градска песма новијег порекла, у играчком, мешовитом метру (9/8). Одликује је атрактиван аранжман, са лаганим уводом у слободном ритму (таксим), повереном бузукију соло, по угледу на сличне вокално-инструменталне приступе источњачке провенијенције. 03.40

* Нумере објављене на издању *Пошле моме* (2022).

- each. The song is performed by the group from Boljevac, sung by: D. Milojević and V. Milosavljević, J. Stefanović and L. Kukić. 03.20
33. *Oh! You White Dove, Why Are You So Sad?** — a narrative song to the bass from Jablanica, according to the recording from the KOC Archive. It is sung by Anja Kovačević and Katarina Milanović. 03.44

**Vocal-instrumental ensemble of the
Leskovac Traditional Serbian Music Church
Choir “Branko”**

34. *Ay! I Am My Mother's Only Daughter* — town song of newer origin, in dance-like meter (9/8). It is characterized by attractive arrangement with a slow introduction in free rhythm (*taksim*) on bouzouki solo, following the model of similar vocal-instrumental approaches of *Eastern* origin. 03.40

* The songs were published within the edition *Lassies left* (2022).

ИЗВОЂАЧКИ АНСАМБЛИ ПРЕДСТАВЉЕНИ НА ОВОМ ИЗДАЊУ

Лесковачки црквени ансамбл традиционалне српске музике „Бранко“ формиран је 27. октобра 2020. са благословом Његовог високопреосвештенства архиепископа и митрополита нишког Арсенија. Саставни је део Лесковачке црквено-певачке дружине „Бранко“, најстарије културне институције града, основане 1886, у новоослобођеном Лесковцу. Дружина ради непрекидно од оснивања до данашњих дана, и током своје историје имала је на челу талентоване и стручне хоровађе (М. Татић, С. Бинички, И. Татаркин, Т. Прокопијевић и други); чланство је успело да одржи континуитет током многих тешких времена како за грађане лесковачког краја, тако и за свештенство и за саме певаче. Данас ова респектабилна црквена институција има неколико постава: поред Мешовитог хора (којим диригују Мирољуб Цветковић и Весна Златановић, дипломирани музички педагози) и Дечјег хора (којим диригују Синиша Стаменковић и Јелена Лазаревић, такође дипломирани музички педагози), ту је и Лесковачки црквени ансамбл традиционалне српске музике, једини вокално-инструментални састав у Лесковцу са оваквим усмерењем. Мешовитим камерним певачким саставом

ENSEMBLES PERFORMING ON THIS EDITION

Leskovac Traditional Serbian Music Church Ensemble “Branko” was founded 27 October 2020 upon blessing of The Most Reverend Archbishop and Metropolitane of Niš Arsenije. It is an integral part of the Leskovac ecclesiastical singing association “Branko”, the oldest cultural institution of the town, founded in 1886, in the newly-liberated Leskovac. The choir has been working in continuity since the day of its founding, and, in the course of its history, has frequently had talented and experienced conductors (M. Tatić, S. Binički, I. Tatarkin, T. Prokopijević and others); its members managed to ensure continuity in the times of numerous hardships, for citizens of the Leskovac region, priests, and singers alike. Nowadays, this respectable ecclesiastic institution has several line-ups: beside the Mixed choir (with Miroљub Cvetković and Vesna Zlatanović, graduated music pedagogues, as conductors) and the Children’s Choir (with Siniša Stamenković and Jelena Lazarević, also graduated music pedagogues, as conductors), there is also the Leskovac Traditional Church Music Ensemble, the only vocal-instrumental group in Leskovac of this affiliation. The conductor of the Mixed chamber singing ensemble is Nikola Ninić, graduated mathematician, artistic conductor,

диригује Никола Нинић, дипломирани математичар, уметнички руководица, члан Ансамбла и аутор музичких аранжмана које Ансамбл интерпретира. Међу песмама највише је оних које су пореклом из југоисточне и јужне Србије, укључујући Косово и Метохију; жанровски се сврставају у лирске, са љубавном, родољубивом и духовном тематиком, а мање их је из старих обредних жанрова. Мешовити и женски вокални ансамбл их изводе углавном у

member of the Ensemble, and author of musical arrangements performed by the Ensemble. Most of the songs performed by the Ensemble originate from south-east and south Serbia, including Kosovo and Metohija; genre-wise, they fall into the group of lyrical songs, with amatorial, patriotic, and spiritual topics, while minority of the songs originate from old, ritual genres. The mixed and female vocal ensembles perform them mostly in two-part and polyphonous arrangements, which is in the focus

ЛЦА Бранко у цркви Оцаклији, Лесковач
(новембар 2023, фото: Ј. Јовановић).

LCA Branko in Odžaklija Church, Leskovac
(November 2023, photo: J. Jovanović)

двогласним и вишегласним аранжманима, на чему је тежиште рада Ансамбла, и у сарадњи са инструменталним саставом, а мањим делом *a capella*, у неотрадиционалном маниру. Први руководилац инструменталне секције је музички уметник, мултиинструменталиста Драган Пешић Пензија, а њен садашњи руководилац је Петар Пешић. Оркестар чине бузуки, две виолине, тамбура, хармоника, гитара, бас гитара и уда-раљке. Репертоар вокално-инструменталног са-

of work of the Ensemble, also in cooperation with the instrumental ensemble, and to a smaller extent *a capella*, in neo-traditional manner. The first conductor of the instrumental section is the multi-instrumental musician Dragan Pešić Penzija, while the current conductor is Petar Pešić. The orchestra comprises a *bouzouki*, two violins, a *tamboura*, an accordion, guitar, bass guitar, and percussion. The repertoire of the vocal-instrumental ensemble comprises vocal and instrumental melodies from

Учесници снимања у Лесковцу
(новембар 2023).

Participants in recording process in Leskovac
(November 2023).

става се састоји од вокалних и инструменталних мелодија са простора јужне и југоисточне Србије, Северне Македоније и северне Грчке; у највећем броју су у питању традиционалне српске градске и сеоске мелодије, а заступљене су и новије, ауторске песме и инструментални комади у традиционалном маниру. Оркестар, поред тога што прати извођење песама, изводи и самосталне нумере, углавном играчког карактера, са наглашеном импровизаторском улогом водећег инструмента, бузукија. Мешовити хор редовно поје на богослужењима у лесковачкој цркви Оцаклији (под управом дипломираних музичких педагога Мирољуба Цветковића и Весне Златановић). Та активност је важно обележје духовног и певачког идентитета Црквено-певачке дружине. Руководство и чланови Ансамбла имају за циљ да овај састав постане један од водећих носилаца културног живота града Лесковца. Својим бројним успешним наступима, високим квалитетом извођења, посвећеношћу и ентузијазмом који их красе, успели су то и да постигну.

Чланови певачког састава: Жаклина Михајловић (1968), Анђела Јовановић (1998), Анастасија Јовановић (2001), Весна Станковић (1969), Маја Цветковић (1981), Милица Коцић (2003), Христијана Стефановић (2012), Драгана Гичић (1975), Данијела Свиленковић (1976), Милица

the territory of south and south-east Serbia, North Macedonia, and northern Greece; these are mostly traditional Serbian urban and rural melodies, as well as more recent, authorial songs and instrumental pieces in traditional manner. Beside accompanying songs, the orchestra also performs its own pieces, mostly dancing in character, with a pronounced improvising role of the leading instrument, *bouzouki*. The mixed choir regularly chants at liturgies at the Lekovac church Odžaklija (with graduated music pedagogists Miroљub Cvetković and Vesna Zlatanović as conductors). This activity is an important feature of the spiritual and singing identity of the Church singing society. The aim of the conductors and members of the Ensemble is to make it one of the protagonists of cultural life in Leskovac. With their numerous successful performances, high-quality performing, and inherent dedication and enthusiasm, they have managed to attain their goal.

The members of the singing ensemble are: Žaklina Mihajlović (1968), Anđela Jovanović (1998), Anastasija Jovanović (2001), Vesna Stanković (1969), Maja Cvetković (1981), Milica Kocić (2003), Hristijana Stefanović (2012), Dragana Gičić (1975), Danijela Svilenković (1976), Milica Cvetković (1994), Vesna Zlatanović (1979), Dejan Gičić (1972), Miroљub Cvetković (1982), Jelena Dragić (1981), Sbrislav Dragić (1978), Luka Stojilković

Цветковић (1994), Весна Златановић (1979), Дејан Гичић (1972), Мирољуб Цветковић (1982), Јелена Драгић (1981), Србислав Драгић (1978), Лука Стојиљковић (2006) и Жељко Стошић (2006). Техничка подршка: Растислав Димитријевић. Инструменталисти: Драган Пешић, бузуки (1951), Милорад Пешић, бас гитара (1949), Мирослав Стојановић, хармоника (1954), Лазар Коцић, удараљке (1999), Михаило Каралић, виолина (2003), Екатерина Каралић, виолина (2003), Петар Пешић, гитара (1998) и Никола Нинић, тамбура (1997).

КУД „Бранко Миљковић” из Гаџиног Хана у области Заплања, у околини Ниша, постоји под овим именом од 1997. године. Он чини континуитет са постојањем и делатношћу још 1974. године основане Групе грађана Гаџиног Хана, чији је циљ био окупљање традиционалних извођача и неговање изворне сеоске традиције (коју су на врхунски начин деценијама представљали искусни сениорски извођачи: мешовита играчка и женска певачка група, које се убрајају међу најрепрезентативније носиоце старе играчке и певачке традиције не само Заплања већ и Србије у целини). Квалитету њихових наступа редовно је доприносио, што и данас чини, врхунски гајдаш, свирач на јужноморавским гајдама са којима је наступао пра-

(2006), and Željko Stošić (2006).

Technical support: Rastislav Dimitrijević.

Instrumentalists: Dragan Pešić, *bouzouki* (1951), Milorad Pešić, bass guitar (1949), Miroslav Stojanović, accordion (1954), Lazar Kocić, percussion (1999), Mihailo Karalić, violin (2003), Ekaterina Karalić, violin (2003), Petar Pešić, guitar (1998), and Nikola Ninić, *tamboura* (1997).

KUD “Branko Miljković” from Gadžin Han

in the region of Zaplanje, in the vicinity of Niš, has existed under this name since 1997. It provides continuity with the existence and activity of the Group of citizens of Gadžin Han established back in 1974, founded with the aim to gather traditional performers and cherish original village music (which has been performed in expert manner for decades by experienced senior performers: the mixed dancing and the female singing group, which are among the most representative upholders of the old dancing and singing tradition not only in Zaplanje, also in Serbia as a whole). Slobodan Dimitrijević Gale (born in 1944), supreme bagpipe player, who plays the South Morava region bagpipe, has been making regular contribution to the quality of the KUD's performance, accompanying dances, but also as a solo musician. Nowadays, the persons with most merit for numerous successful appearances in the country and abroad and winning of numerous

тећи игре, али и као солиста — Слободан Димитријевић Гале (р. 1944). За многе успешне наступе у земљи и иностранству и бројне освојене награде данас су најзаслужнији председник КУД-а Братислав Милојковић и уметнички руководиоца Друштва Мирослав Мики Пешић (са стажом професионалног играча у ансамблу „Венац“ из Грачанице). Током 2012. године, када су наступи старије певачке групе проређени

awards are the President of the KUD Miroslav Miki Pešić (who has experience as a professional dancer with the “Venac” ensemble from Gračanica). In the course of 2012, when appearances of the older singing group became scarcer for objective reasons, a female singing group, who learned ritual songs from Gadžin Han belonging to the older musical stratum from older singers, was organized among members of younger dancers in the ensemble

Учесници снимања у Гаџином Хану. Слева надесно: Ј. Јовановић, Ј. Здравковић, Б. Милојковић, М. Јовановић, Н. Митић, М. Милић, Т. Миљковић, М. Милојковић, Т. Маринковић, М. Пешић, З. Јерковић (новембар 2023, фото: М. Благојевић).

Participants in recording process in Gadžin Han. From left to right: J. Jovanović, J. Zdravković, B. Milojković, M. Jovanović, N. Mitić, M. Milić, T. Miljković, M. Milojković, T. Marinković, M. Pešić, Z. Jerković (November 2023, photo: M. Blagojević).

због објективних околности, на иницијативу Слободана Димитријевића, од младих играча из ансамбла окупљена је женска певачка група која је од старих певачица почела да учи обредне песме старог музичког слоја из Гаџиног Хана, и која је са тим репертоаром имала неколико успешних наступа на фестивалима у Србији. Иако се, нажалост, ова млада група није дуго одржала, обновљена је за потребе снимања овог издања; њене чланице су се радо одазвале позиву да у сарадњи са данас једином преосталом активном певачицом, носиоцем ове традиције у Гаџином Хану, госпођом Јаворком Здравковић, обнове некада научени и извођени репертоар — лазаричке и друге обредне песме — како би он, макар у симболичној мери, био снимљен и представљен на овом диску. Млада певачка група успела је да обнови две песме обредног слоја и да их изведе за потребе снимања. У овом процесу, који је подразумевао комуникацију између уреднице диска, носиоца традиције и младих певача, учешће Мирослава Пешића и његова свесредна подршка овој замисли били су од немерљивог значаја. Чланице: Јаворка Здравковић (1941), Милена Милојковић (1983), Тамара Миљковић (1990), Маја Милић (2001), Марта Јовановић (2006), Теодора Маринковић (2009) и Николина Митић (2012).

upon initiative of Slobodan Dimitrijević. With this repertoire, the group had several successful appearances at festivals in Serbia. Even though, unfortunately, this young group was not long-lived, it was restored upon initiative launched for the purpose of this edition; its members were glad to respond to the invitation to cooperate, and regenerate the once learned and performed repertoire — *lazaritzas* and other ritual songs – in cooperation with the nowadays only active singer remaining, upholder of the tradition in Gadžin Han, MRS Javorka Zdravković – so that it could, even at symbolical level, be recorded and presented on this CD. The young singing group managed to restore two songs of the ritual stratum and perform them for the purpose of recording. In this process, which implied communication between the editor of the disc, the upholder of the tradition, and young singers, the participation of Miroslav Pešić and his selfless support to this idea were of immeasurable importance.

Members: Javorka Zdravković (1941), Milena Milojković (1983), Tamara Miljković (1990), Maja Milić (2001), Marta Jovanović (2006), Teodora Marinković (2009), and Nikolina Mitić (2012).

Певачка група „Арника” из Алексинца плод је преданог петогодишњег рада у оквиру циклуса радионица за српско традиционално певање спроведених у Центру за културу и уметност Алексинац, на иницијативу координатора пројекта Огранка САНУ у Нишу, која је започета 2019. године уз подршку директора ове куће, Маје Радоман Цветићанин и касније Бранислава

The Singing group “Arnika” from Aleksinac is the result of five-year work within the cycle of Serbian traditional singing workshops held at the Centre for Culture and Art (CKU) Aleksinac upon initiative of the coordinator of the SASA Branch in Niš launched in 2019 with support of directors of the institution, Mara Radoman Cvetićanin and later Branislav Ančić, and with invaluable organizational

Учесници снимања у Алексинцу. Слева надесно:
Н. Николић, Л. Ракоњац, М. Петровић, М. Раденковић,
С. Марковић, Ј. Јовановић, Љ. Мијаиловић,
З. Јерковић (август 2023, фото: С. Живковић).

Participants in recording process in Aleksinac.
From left to right: N. Nikolić, L. Rakonjac, M. Petrović,
M. Radenković, S. Marković, J. Jovanović, Lj. Mijailović,
Z. Jerković (August 2023, photo: S. Živković).

Анчића, и уз посебно драгоцену организациону помоћ Лидије Ракоњац, сараднице Центра. Почев од 2020. године, у организацији ЦКУ организовани су циклуси радионица, које је осмислила и водила др Сања Ранковић, ванредни професор на Катедри за етномузикологију Факултета музичке уметности у Београду. На репертоару који је она формирала првенствено су традиционалне песме из околине Алексинца и Сокобање, али и других крајева Србије. Од учесника радионица 2021. године издвојила се група певача која је добила име под којим се представља на овом диску. У паузама између циклуса радионица и наступа, групу је окупљала, радила са певачима и стручно их саветовала дипломирани музички педагог и члан групе Марија Петровић. Група или поједини њени чланови као солисти учествовали су са

assistance of Lidija Rakonjac, associate of the Centre. As of 2020, the CKU has organized cycles of workshops, devised and conducted by Dr Sanja Ranković, associate professor with the Department for ethnomusicology of the Belgrade Faculty of Music. The repertoire of her choice primarily included traditional songs from the regions of Aleksinac and Sokobanja, but other parts of Serbia too. In 2021, some workshop participants established a singing group under the name as given on this CD. In the breaks between workshop cycles and performances, graduated music pedagogue and member of the group Marija Petrović convened the group, worked with the singers, and provided them with professional advice. The group – or its individual members as solo performers – presented its repertoire performing at cultural and artistic

Певачка група
„Арника“
из Алексинца
(фото: С. Живковић).

Vocal group
“Arnika”
from Aleksinac
(photo: S. Živković).

својим репертоаром у културно-уметничким програмима у Алексинцу (на манифестацијама „Дани Тихомира Ђорђевића“, „На Морави воденица стара“, „Михољско лето“), у културним програмима телевизије (емисији „Култураиста“, епизоди посвећеној алексиначком крају), на свечаним академијама и у пригодним програмима општине Алексинац.

Чланови групе: Љиљана Мијаиловић (1971) из села Мозгово, посвећени интерпретатор народних песама свог краја, добитник признања *Запис – чувар завичаја* на „Данима Т. Ђорђевића“ 2022. године, затим Марија Петровић (1984), Слађана Марковић (1963) и Милош Раденковић (1980), чланови мешовитог градског хора „Шуматовац“ из Алексинца, и солисткиња Наташа Николић (1998).

Певачку групу из Бруса чине ученици МШ „Стеван Христић“, Крушевац, издвојено одељење у Брусу, и ученици Средње школе Брус. Група је основана 2020. године уз подршку директора двеју школа, Весне Маринковић и Александра Тодоровића, и директора Културног центра Брус Перице Јовановића, а под вођством наставнице Марије Милосављевић (р. Јаковљевић), етномузиколога. Рад са групом је заснован на резултатима теренских истраживања саме наставнице М. Милосављевић (в. Јаковљевић 2011). Првенствени циљ од почетка је био

events in Aleksinac (events: “Days of Tihomir Djordjević”, “Old Mill on the Morava”, “Indian Summer”), cultural TV programmes (programme “Kulturista”, the episode dedicated to the region of Aleksinac), at formal celebrations, and in occasional programmes of the Municipality of Aleksinac.

The members of the group are: Ljiljana Mijailović (1971) from the village of Mozgovo, devoted performer of folk songs of her region, winner of the award *Zapis – čuvar zavičaja* at the festival Days of T. Djordjevic 2022; Marija Petrović (1984), Slađana Marković (1963), and Miloš Radenković (1980), members of the mixed town choir “Šumatovac” from Aleksinac, and solo singer Nataša Nikolić (1998).

The Singing group from Brus comprises students of MS “Stevan Hristić”, Kruševac, detached department in Brus, and students of the Secondary School Brus. The group was established in 2020 with support of the school principals, Vesna Marinković and Aleksandar Todorović, and Director of Cultural Centre Brus, Perica Jovanović, under the guidance of teacher Marija Milosavljević (nee Jakovljević), ethnomusicologist. Work with the group was based on results of field research conducted by teacher M. Milosavljević herself (see: Jakovljević 2011). From the very

очување и истраживање традиционалне музике брусског краја, као и допринос упознавању шире (и стручне) јавности са музичким идиомом и жанровима ове геокултурне области, а тиме, посредно, и очувања српског традиционалног певања у целини. Током 2022. године, документарни филм *Завичају, у срцу те носим*, који су ученици Средње школе Брус припремили,

beginning, the primary aim was to safeguard and research traditional music from Brus region, and contribute to familiarization of broader (as well as professional) public with the musical idiom and genres of this geo-cultural unit, thus, indirectly, safeguarding of traditional Serbian singing in general. In 2022, the documentary entitled *Zavičaju, u srcu te nosim* (*Oh Fatherland, I Carry You in My Heart*),

Сви учесници снимања у Брусу. Слева надесно: П. Јовановић, З. Јерковић, Ј. Јовановић, М. Милосављевић, М. Здравих, Л. Симић, Д. Радмановић, М. Грковић, Р. Ковачевић, М. Петровић, А. Вуковић, С. Лазаревић, Т. Коларевић, Ј. Милосављевић, Д. Здравих Михаиловић, В. Маринковић (јун 2023, фото: С. Аздејковић).

Participants in recording process in Brus. From left to right: P. Jovanović, Z. Jerković, J. Jovanović, M. Milosavljević, M. Zdravić, L. Simić, D. Radmanović, M. Grković, R. Kovačević, M. Petrović, A. Vuković, S. Lazarević, T. Kolarević, J. Milosavljević, D. Zdravić Mihailović, V. Marinković (June 2023, photo: S. Azdejković).

снимили и у њега укључили фрагменте процеса преноса народних песама од старијег носиоца, као и извођења младих певача, освојио је прву награду на регионалном фестивалу ученичког филма у Великој Плани; исте године филм је освојио и награду за најбољу музику на фестивалу „Врмца фест“. Група је имала више наступа на свечаностима у Брусу и на фестивалу у Тополи („Сусрети младих певачких група“, 2023).

Групи су придружени Роса Ковачевић (р. 1944), носилац вокалне традиције бруског краја из Тршановца, затим Милован Раденковић (1955), носилац мушке традиције старог певачког слоја из Криве Реке, и Александар Пршић, гуслар (1989)

prepared and filmed by students of the Secondary School Brus to include fragments of the process of learning folk songs from the older upholder and performances of young singers, won the first award at the regional festival of student films in Velika Plana; in the same year, the film also won the award for the best music at the festival “Vrmdža fest”. The group had numerous appearances at festivities in Brus and the festival in Topola (“Encounters of Young Singing Groups”, 2023).

The group was joined by Rosa Kovačević (born in 1944), upholder of the vocal tradition of Brus region of Tršanovci; Milovan Radenković (1955), upholder of the male tradition of the old singing stratum from

Извођачки састав из Бруса (фото: С. Аздејковић)

Performers from Brus (photo: S. Azdejković)

из Криве Реке који је учио да гусла од Милутина Цвејића из Бруса (р. у Кривој Реци) и од свог деде; најзад, ту је и наставница Марија Милосављевић, етномузиколог.

Чланови групе: Душан Радмановић (2012), Јана Милосављевић (2010), Теодора Коларевић (2009), Анђела Вуковић (2008), Селена Лазаревић (2008), Мина Здравих (2006), Мила Грковић (2006), Мина Петровић (2006) и Лена Симић (2006).

Kriva Reka, and Aleksandar Pršić, *gusle* player (1989) from Kriva Reka, who learned to play the gusle from Milutin Cvejić from Brus (born in Kriva Reka) and from his grandfather; and teacher Marija Milosavljević, ethnomusicologist.

The members of the group are: Dušan Radmanović (2012), Jana Milosavljević (2010), Teodora Kolarević (2009), Anđela Vuković (2008), Selenaz Lazarević (2008), Mina Zdravić (2006), Mila Grković (2006), Mina Petrović (2006), and Lena Simić (2006).

Певачи из околине Бруса:
М. Раденковић и А. Пршић
(јун 2023; фото: Ј. Јовановић).

Singers from Brus vicinity: M.
Radenković and A. Pršić (June 2023;
photo: J. Jovanović).

Женска певачка група КУД-а „Опленац“ из Тополе на овом издању се представља у два састава: млађем и старијем. Основана је 2002. године, на иницијативу кореографа Мирослава Стефановића, уз подршку председника КУД-а Мирослава Благојевића, и уз организациону помоћ Драгана Спасића и Зорана Јевтића, касни-

Female singing group of the KUD “Oplenaц” from Topola is presented on this edition in two set-ups; younger and older. The group was founded in 2002 upon initiative of choreographer Miroslav Stefanović, with support of the President of the KUD Miroslav Blagojević and organizational assistance of Dragan Spasić and Zoran Jevtić,

Учесници снимања у Тополи. Слева надесно:
Н. Софронијевић, З. Јерковић, Л. Митровић,
Љ. Поповић, Л. Благојевић, Д. Урошевић, М.
Благојевић, А. Матић, Л. Станисављевић, Н. Николић,
С. Ђокић, А. Матијашевић, Т. Ђурић, М. Петровић,
С. Милошевић, К. Милошевић, М. Цветковић, Ј. Ћирић,
М. Милошевић, Ј. Милошевић, Н. Чолић, Х. Рајаковић,
М. Петровић, Ј. Јовановић, С. Бранковић, М. Станјевић
Петровић (јун 2023, фото: Ђ. Петровић).

Participants in recording process in Topola. From left to right: N. Sofronijević, Z. Jerković, L. Mitrović, Lj. Popović, L. Blagojević, D. Urošević, M. Blagojević, A. Matić, L. Stanisavljević, N. Nikolić, S. Đokić, A. Matijašević, T. Đurić, M. Petrović, S. Milošević, K. Milošević, M. Cvetković, J. Ćirić, M. Milošević, J. Milošević, N. Čolić, H. Rajaković, M. Petrović, J. Jovanović, S. Branković, M. Stanjević Petrović (June 2023, photo: Đ. Petrović).

је и уз подршку директора Културног центра Топола, Мирољуба Марковића Тинца и Еме Стевановић. Готово од самог почетка група је радила под вођством етномузиколога Јелене Јовановић, на основу њених теренских снимака из околине Тополе и на основу њеног певачког искуства у групи „Моба“. Прве чланице биле су у саставу тадашњег првог ансамбла. Током година кроз групу је прошао велики број девојака основношколског и средњошколског узраста. Упркос напуштању Тополе ради школовања, поједине чланице су се у слободно време враћале и поново придруживале групи. Ансамбл се представио на бројним фестивалима, такмичарским и ревијским манифестацијама и

and later with assistance of the Director of the Cultural Centre Topola, Miroљub Marković – Tinac and Ema Stevanović. Almost from the very beginning, the group worked under leadership of ethnomusicologist Jelena Jovanović, on the basis of her ground recordings from the region of Topola, and her singing experience with the group “Moba”. The original members were dancers in the first ensemble. In the course of years, a considerable number of girls of elementary and secondary-school age participated in the work of the group. Despite leaving Topola for further education, certain members would return when otherwise unoccupied and rejoin the group. The ensemble had appearances at numerous festivals,

Старија певачка група из Тополе: М. Стањевић Петровић, Ј. Јовановић, Љ. Поповић (фото: Ђ. Петровић).

Older vocal group from Topola: M. Stanjević Petrović, J. Jovanović, Lj. Popović (photo: Đ. Petrović).

предавањима у земљи и иностранству. Добитник је већег броја награда, међу којима се по значају истичу оне за „најизворније извођење народних песама“. Објавила је један компакт диск (прир. Ј. Јовановић, изд. КУД „Опленац“, 2006); наступала је и у иностранству (свесловенски фестивал „Златна јесен“, Подолск, Русија, 2008; певачка радионица на Данима српске културе у Печују, Мађарска, 2015). Од 2013. руковођење групом преузела је Ксенија Милованчевић, етномузиколог, уз стручни надзор др Ј. Јовановић. Група се, као једина млада певачка група ове врсте у Србији, пласирала у полуфинале такмичења „Шљивик“ у организацији РТС-а (2015). Од 2018. године група је значајно обновљена оснивањем дејег (основношколског) певачког састава при школи фолклора КУД „Опленац“ у селу Винча код Тополе, којим од почетка руководи Маја Станјевић Петровић, вишегодишња чланица и једна од солисткиња женске групе, носилац певачке традиције, добитник награда на такмичарским смотрима за најбољег солисту у певању традиционалних песама. Састав младе групе мења се готово сваке године одласком старијих и приливом млађих чланова. Наступали су на саборима и културним манифестацијама у Тополи и околини (Сабору „Јасенички жубор“ у Д. Шаторњи, Дејег фестивалу на Опленцу у орг. принчевског пара Михаила и Љубице

competitions, musical events, and lectures in the country and abroad. It has won a considerable number of awards, with those for “most original performing of folk songs” as the most important. It has published one compact disc (edited by J. Jovanović, published by KUD “Oplenac”, 2006); it has also performed abroad (the Panslavic festival “Golden Autumn”, Podolsk, Russia, 2008; singing workshop within the Days of Serbian Culture in Pecs, Hungary, 2015). Since 2013, the group has been led by Ksenija Milovančević, ethnomusicologist, with expert supervision of Dr. J. Jovanović. Being the only young singing group of the kind in Serbia, it reached semi-finals of the competition entitled “Šljivik” organized by RTS (2015). Since 2018, the group has been significantly renewed by the foundation of the children’s singing group (comprising children of elementary school-age) within the school of folklore of KUD “Oplenac” in the village of Vinča in the vicinity of Topola, which has, since the very beginning, been led by Maja Stanjević Petrović, long-year member and a soloist of the female group, upholder of the singing tradition, winner of awards at competitions for the best solo singer of traditional songs. The composition of the young group has been changing from year to year with retirement of older singers and influx of new ones. The group also appeared at manifestations and cultural events in Topola and the region

Карађорђевић, фестивалу „Сусрети младих певачких група Србије”), а редовно наступају на школским приредбама. Старија група успешно је наступила и у оквиру 12. међународног симпозијума за традиционалну полифонију у Тбилисију, Грузија (септембра 2024), под вођством мср Љубице Поповић, етномузиколога и сарадника Центра за културу Топола.

Чланице млађе групе су ученице основне школе, узраста од 9 до 13 година: Невена Софронијевић (2014), Лена Митровић (2013), Лана Благојевић (2014), Даница Урошевић (2012), Андријана Матић (2012), Лана Станисављевић (2011), Наталија Николић (2009), Сара Ђокић (2007), Андреа Матијашевић (2009), Теодора Ђурић (2009), Маша Петровић (2009), Сара Милошевић (2011), Каја Милошевић (2011), Милица Цветковић (2011), Јована Ћирић (2010), Магдалена Милошевић (2009), Јована Милошевић (2012), Наталија Чолић (2010), Хелена Рајаковић (2011), Магдалена Петровић (2012) и Сандра Бранковић (2007).

Чланице старије групе: Маја Стањевић Петровић (1988) и Љубица Поповић (1991), уз укључење Ј. Јовановић, етномузиколога (1964).

(manifestation “Jasenicki žubor” in D. Šatornja, Children’s Festival in Oplenac, organized by the princely couple Mihailo and Ljubica Karadorđević, festival “Encounters of Young Singing Groups from Serbia”), while it also regularly performs at school events. The older group successfully performed at the Symposium on Traditional Polyphony in Tbilisi, Georgia (September 2024), conducted by msr Ljubica Popović, ethnomusicologist and associate of the Cultural Center Topola.

Members of the younger group are elementary school pupils, aged 9 to 13: Nevena Sofronijević (2014), Lena Mitrović (2013), Lana Blagojević (2014), Danica Urošević (2012), Andrijana Matić (2012), Lana Stanisljević (2011), Natalija Nikolić (2009), Sara Đokić (2007), Andrea Matijašević (2009), Teodora Đurić (2009), Maša Petrović (2009), Sara Milošević (2011), Kaja Milošević (2011), Milica Cvetković (2011), Jovana Ćirić (2010), Magdalena Milošević (2009), Jovana Milošević (2012), Natalija Čolić (2010), Helena Rajaković (2011), Magdalena Petrović (2012), and Sandra Branković (2007).

Members of the older group are: Maja Stanjević Petrović (1988), and Ljubica Popović (1991), joined by J. Jovanović, ethnomusicologist (1964).

Певачке групе КУД-а „Илинско врело” и КУД-а „Бољевац” радиле су више година у континуитету у оквиру својих матичних КУД-ова, уз трајну и подстицајну подршку директора КОЦ-а, Емине Бранковић и Љубице Радовић, и пожртвовано организационо ангажовање Ненада Радосављевића, сарадника КОЦ-а и уметничког руководиоца КУД-а „Бољевац”. Млађа група потиче из села Илино и постоји при КУД-у „Илинско врело”; основала ју је 2009. године, и њихов репертоар формирала, учитељица Иванка Милановић. Старију групу је 2011. основала Љубица Радовић (тада Милосављевић), етномузиколог, при КУД-у „Бољевац” у Бољевцу. Оба састава негују црноречки традиционални репертоар, али и поједине примере певачких традиција других региона и обе су (од 2016. до 2021) биле учесници у пројекту КУД-а „Бољевац” под називом „Кликну вила”, ког је покренуо и водио Ненад Радосављевић. Пројекат је основан са циљем „документовања, генерацијског преношења знања/искуства, изучавања, презентације и промовисања српског традиционалног певања Црноречја као битног елемента нематеријалног културног наслеђа у коме се јасно огледају специфичности локалног културног идентитета” (Радосављевић 2021). У рад пројекта су били укључени стручњаци, педагози и уметници различитих искустава, а резултат пада је

Singing groups of the KUD “Ilinsko vrelo” and KUD “Boljevac” used to work within their parent-KUDs for a long time, with continual and incentivizing assistance of the KOC directors, Emina Branković, and Ljubica Radović, and selfless organizational engagement of Nenad Radosavljević, KOC associate and artistic director of KUD “Boljevac”. The younger group originates from the village of Ilino and is active within the KUD “Ilinsko vrelo”; it was founded in 2009 by elementary-school teacher Ivanka Milanović who also formed the repertoire. The older group was founded in 2011 by Ljubica (Milosavljević at the time), ethnomusicologist, within the KUD “Boljevac” in Boljevac. Both groups cherish the traditional repertoire of the Crna Reka region, but also certain examples of singing traditions of other regions; both of them (in the period 2016 – 2021) participated in the project *Kliknu vila* (“The Fairy Cried”) which was initiated and managed by Nenad Radosavljević. The project was initiated for the purpose of “documentation, transfer of knowledge/experience from one generation to another, studying, presentation, and promotion of Serbian traditional singing of the Crnorečje region as an important element of intangible cultural heritage which clearly reflects specificities of the local cultural identity” (Radosavljević 2021). Different experts, pedagogues, and artists of different profiles worked as a part of the project, and the result of their work

ЦД остварен у сарадњи са др Ј. Јовановић (*Пошле моме*, 2022).

Чланице групе из Илина: Катарина Нина Милановић (2001), Ања Ковачевић (2002), Меланија Тошић (2004), Милица Митровић (2005), Андријана Андријевић (2005) и Анђела Д. Петровић (2005).

is the CD developed in cooperation with Dr. J. Jovanović (*Lassies Left*, 2022).

Members of the group from Ilino are: Katarina – Nina Milanović (2001), Anja Kovačević (2002), Melanija Tošić (2004), Milica Mitrović (2005), Andrijana Andrijević (2005), and Anđela D. Petrović (2005).

Певачка група КУД-а „Илинско врело“, Илино код Бољевца, слева надесно: Анђела Д. Петровић, М. Митровић, М. Тошић, К. Милановић, А. Ковачевић и А. Андријевић (фото: М. Дашић, 2021)

Vocal group of KUD “Ilinsko vrelo”, Ilino near Boljevac. From left to right: Anđela D. Petrović, M. Mitrović, M. Tošić, K. Milanović, A. Kovačević and A. Andrijević (photo: M. Dašić, 2021).

Чланице групе из Бољевца: Лела Кукић (1972), Верица Милосављевић (1973), Бојана Миткић (1981), Драгана Милојевић (1982), Јасмина Стефановић (1984) и Љубица Живановић (2006), уз укључење Ј. Јовановић, етномузиколога (1964).

Member of the group from Boljevac are: Lela Kukić (1972), Verica Milosavljević (1973), Bojana Mitkić (1981), Dragana Milojević (1982), Jasmina Stefanović (1984), and Ljubica Živanović (2006), joined by J. Jovanović, ethnomusicologist (1964).

Певачка група КУД-а „Бољевац“, Бољевац. Слева надесно: Ј. Стефановић, В. Милосављевић, Б. Миткић, Л. Кукић и Д. Милојевић (фото: М. Дашић, 2021).

Vocal group of KUD “Boljevac”, Boljevac. From left to right: J. Stefanović, V. Milosavljević, B. Mitkić, L. Kukić and D. Milojević (photo: M. Dašić, 2021).

Коришћена литература / References:

Антонијевић, Драгослав (1971). *Алексиначко Поморавље. У: Српски етнографски зборник LXXXIII, Живот и обичаји народни*, 35. Београд: Српска академија наука и уметности.

Ambrazevičius, Rytis (2012). "Vocal Training 'In Tradition'. *Applied Ethnomusicology at Work*". In: *Musical Traditions. Discovery, Inquiry, Interpretation, and Application. XXVI European Seminar in Ethnomusicology, Institute of Musicology, Budapest, 2010* (ed. Pál Richter). Budapest: HAS, Research Centre for the Humanities.

Ambrazevičius, Rytis (2020). "Embodiment in the context of the transmission of vocal tradition. School of traditional music, Poland". *Res Musica* 12: 75–93.

Васић, Оливера и Големовић, Димитрије (1980). *Народне игре и песме у околини Бујановца*. Посебна издања, Књ. 21. Београд: Етнографски институт САНУ.

Грбић, Саватије (1909). *Народни обичаји из Среза Бољевачког*. Српски етнографски зборник XIV. Обичаји народа српског, Књ. II. Београд: СКА.

Девић, Драгослав (1990). *Народна музика Црногача*. Бор – Бољевац – Београд: ЈП штампа, радио и филм Бор, Културно-образовни центар Бољевац. Факултет музичке уметности.

Девић, Драгослав (2000). *Антологија српских и црногорских народних песама* (ЦД са пратећом књижицом). Београд: БК фондација.

Жунић, Драган (2020). „Чему традиционална музика данас?“. У: *Присуство традиционалне музике у Србији данас у измењеном радном и празничном свакодневљу* (ур. Ј. Јовановић, Д. Жунић). Ниш: САНУ, Огранак САНУ у Нишу, 11–26.

Zakić, Mirjana i Nenić, Iva (2012). „World music u Srbiji: eluzivnost, razvoj, potencijali“, *Etnomlje, srpski WM magazin, specijalno izdanje* 19–22: 166–171.

Zakić, Mirjana i Lajić Mihajlović, Danka (2012). "(Re) creating the (folk music) tradition: the national competition of brass orchestras at the Dragačevo trumpet festival". *New Sound* 39(1): 58–79.

Јаковљевић [Милосављевић], Марија (2011). *Вокална музичка традиција источног Копачица*, дипломски рад (рукопис). Београд: Факултет музичке уметности, Катедра за етномузикологију.

Јовановић, Јелена (2007). *Шта се чује кроз гору зелену – певачка и свирачка традиција Горње Јасенице*. ЦД са пратећом књижицом. Београд: Музиколошки институт САНУ.

Јовановић, Јелена (2008). „Етномузикологија и извођаштво: Словени, Балтик, Балкан“ / *Ethnomusicology and performance: the Slavs, Baltic, Balkans*, 40 година касније: И музика се види... 40. *Београдске музичке свечаности – Бемус 2008, од 3. до 17. октобра 2008. / 40 years later: Watch the music, 40th Belgrade Music Festival, BEMUS 2008 October 3–17*, Југоконцерт, Београд 2008, 26–27.

Jovanović, Jelena (2010). "Questioning the Possibility of Revitalizing Traditional Rural Songs in Topola, Serbia". *Applied Ethnomusicology: Historical and Contemporary Approaches* (Klisa Harrison, Elizabeth Mackinlay, Svanibor Pettan, eds). Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Press, 161–179.

Јовановић, Јелена (2014). *Вокална традиција Јасенице у светлости етногенетских процеса*. Београд: Музиколошки институт САНУ.

Јовановић, Јелена (2019). „Ванинституционално и институционално учење и предаја традиционалних песама: искуства из Србије” / „Внеинституциональное и институциональное обучение и передача традиционных песен: опыт из Србии”, у: *Музыкальная и художественная культура и образование: инновационные пути развития, материалы IV международной научно-практической конференции* (Москва—Ярославль—Вологда, 27–29 марта 2019 г). Научное редактирование: Савенкова Л. Г., Бочкарева О. В., Долгушина М. Г. Ярославль: Ярославский государственный педагогический университет им. К. Д. Ушинского (Ярославль) 2019, стр. 203: 63–65; 65–67.

Јовановић, Јелена (2020). „Традиционално сеоско певање у Србији данас: принципи, носиоци, мотивација”, у: *Присуство традиционалне музике у Србији данас у измењеном радном и празничном свакодневљу* (ур. Ј. Јовановић, Д. Жунић). Ниш: САНУ, Огранак САНУ у Нишу, 27–41.

Lajić Mihajlović, Danka and Zakić, Mirjana (2012). "Dragačevo trumpet festival in Guča: A place of networking music cultures", *Зборник Матице српске за друштвене науке* 139: 223–236.

Миљковић, Љубинко (1978). *Музичка традиција Србије — Бања*. Књажевац: Нота.

Миљковић, Љубинко (1986). *Музичка традиција Србије III — Доња Јасеница или ниска Шумадија*. Смедеревска Паланка.

Наумовић, С. 1997. „Од идеје обнове до праксе употребе: оглед о односу политике и традиције на примеру савремене Србије”. *Лицеум* 2: 103–145.

Pettan, Svanibor (1995). „Uloga znanstvenika u stvaranju pretpostavki za suživot: Ususret primijenjenoj etnomuzikologiji”. *Narodna umjetnost* 32(2): 217–234.

Popadić, Milan (2012). *Čiji je Mikelandelov David? Baština u svakodnevnom životu*. Београд: Филозофски факултет, Centar za muzeologiju i heritologiju.

Попадић, Милан (2016). „Глас са друге стране сећања. Традиционална песма на сцени — музејски предмет или животно искуство”, *Саборник* III(3): 17–2016.

Радосављевић, Ненад [прир.] (2022). *Пошле моме / Lassies Left / 1 CD (70 мин) [изводи] група КУД-а „Бољевац” и КУД-а „Илинско врело”*. Београд: Balkan Culture Heritage, 2022.

Радиновић, Сања (1992). *Старо двогласно певање Заплања* (магистарски рад, рукопис). Београд: Факултет музичке уметности.

Ранковић, Сања [прир.] (б.г.) *Студенац*, ЦД са пропратном књижицом. Крагујевац: Студентски културни центар.

Ранковић, Сања [прир.] (2000) *Све су цуре обуле кондуре*, ЦД са пропратном књижицом. Београд: Музичка школа „Мокрањац“, Етномузиколошки одсек.

Ранковић, Сања (2001). *Инструментална и орска традиција сокобањског краја у светлу узајамних утицаја и прожимања*, магистарски рад (рукопис), Београд: Факултет музичке уметности.

Ranković, Sanja (2016). “The Role of Formal Musical Education in the Process of Professionalization of Traditional Rural Singing in Serbia.” In *Music and Dance in Southeastern Europe: New scopes of Research and Action (Fourth Symposium of the ICTM held at Petnica Science Center, Republic of Serbia, 24. September – 1. October 2014)*, edited by Liz Melish, Nick Green and Mirjana Zakić, 179–184. Belgrade: Faculty of Music, University of Arts.

Ranković, Sanja (2017). „Pedagogika śpiewu tradycyjnego w Serbii: przykłady z osobistego doświadczenia w edukacji formalnej”, *Śpiew tradycyjny* –

modele edukacji. Doświadczenia serbskie i polskie. Ур. Weronika Grozdew-Kołacińska i Bartłomiej Drozd, Lublin: Warstata kultury, 2017: 15–26.

Ranković, Sanja (2020). “Vladimir R. Đorđević’s Contribution to the Transcription of Vocal Practices” *Musicology* 29 (II/20): 51–67.

Ранковић, Сања (2021). *Певачка пракса Ансамбла народних изара и песама Србије „Коло“*, Београд: Ансамбл Коло.

Ранковић, Сања (2022). „Српско традиционално певање у академском окружењу: двадесет пет година извођачке праксе традиционалног певања на Факултету музичке уметности у Београду”, *Нови звук* 60-2: 91–105.

Harrison, Klisala, Elizabeth Mackinlay, Svanibor Pettan (eds.) (2010). *Applied Ethnomusicology: Historical and Contemporary Approaches*. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Press.

Harrison, Klisala (2014). The Second Wave of Applied Ethnomusicology, *MUSICultures* 41(2): 15–33.

Harrison, K. (2020). Value alignment in applied and community-based music research. *Artikkelit* 1–2: 71–87.

Изрази захвалности

Уредница овог издања, на првом месту, изражава захвалност почившем академику Нинославу Стојадиновићу, пређашњем председнику Огранка САНУ у Нишу, за почетна охрабрења, разумевање и подршку у ангажовању у домену примењене етномузикологије на терену југоисточне Србије. За остварење овог издавачког подухвата заслужна је континуирана подршка руководиоца и сарадника институција под чијим су се кровом годинама одвијале радионице, пробе и, најзад, снимања. Личности које су допринеле успеху пројекта из средина у којима млади ансамбли раде јесу црквени оци из Лесковца, директори, руководиоци, организатори, координатори и сарадници центара за културу и уметност и председници и руководиоци КУД-ова у више пута поменутих местима. Реч је о појединцима различитих образовних профила, о креативним и предузимљивим културним радницима, понекад уједно и извођачима, уметницима и ствараоцима, чија је заједничка жеља да се облици традиционалног музицирања очувају као важан елемент етничког и националног идентитета. Разумевајући природу традиционалног вокалног израза и препознајући његов специфичан квалитет, а да би се младим певачима директно пренео део искуства старијих генерација, они су у рад ансамбала укључили и носиоце певачке традиције, старих облика обредног певања појединих геокултурних регија.

Учешће сарадника културних институција у раду на овом издању посебно је драгоцено. Њихова креативност у организовању културних догађаја, теренског рада и практичних радионица омогућила је одвијање пожељних и неопходних процеса у домену примењене етномузикологије који је овде у фокусу.

Acknowledgements

The editor firstly wishes to express her gratitude to the late academician Ninoslav Stojadinović, former President of the SASA Branch in Niš for the initial encouragement, understanding, and support to engagement in the field of applied ethnomusicology in the region of Southeast Serbia. For this editorial feat, continuous support to conductors and associates of institutions which hosted workshops, rehearsals, and recordings are of utmost merit. Creativity of associates of cultural institutions in organization of cultural events, field work, and hands-on workshops enabled occurrence of desirable and necessary processes in the area of applied ethnomusicology which is here in focus. Nenad Radosavljević from Boljevac and Miroslav Pešić from Gadžin Han have a holistic approach to the issue of contemporary performing, with inclusion of upholders of tradition in the work process. In accordance with his competences in the area of ethnolinguistics and experience in researches in the field, Radosavljević cooperates with experts in the area of humanities and artists of different profiles. In his work, Pešić, however, has a syncretic

Ненад Радосављевић из Бољевца и Мирослав Пешић из Гаџиног Хана имају холистички приступ проблематици савременог извођења традиционалних песама. Радосављевић је, полазећи од сопствених компетенција у домену филологије и етнолингвистике и искустава својих теренских истраживања, остварио вишеструку сарадњу са стручњацима из области хуманистике и уметницима различитих профила. Пешић је у раду применио синхрони, синкретични приступ очувању различитих сегмената традиционалног нематеријалног културног наслеђа: песме, игре и инструменталне традиције. Рад двојице сарадника охрабрио је и подстакao младе певаче да кроз радионице досегну међугенерациску предају народног певачког искуства. Не мање значајно, лично организационо ангажовање Лидије Ракоњац из Алексинца, као и Зорана Јевтића и Драгана Спасића из Тополе допринело је да певачке радионице опстану током година, кроз храбрење учесника, суочених са различитим тешкоћама практичне и техничке природе, да наставе да се баве овом делатношћу.

Захвалност дугујемо протојереју Мирославу Јовановићу из Лесковца, и руководиоцима институција са којима је остварена сарадња: Братиславу Милојковићу, председнику КУД-а „Бранко Миљковић“ из Гаџиног Хана, Маји Радоман Цветићанин, Браниславу Анчићу и Далиборки Стевановић, директорима ЦКУ Алексинац, Перици Јовановићу, директору КЦ Брус, Весни Маринковић, директорки Средње школе Брус, Александру Тодоровићу, директору МШ „Стеван Христић“ из Крушевца, Мирославу Благојевићу, председнику КУД-а „Опленац“ из Тополе, Мирољубу Марковићу и Еми Стевановић, директорима КЦ Топола, Емини Бранковић и Љубици Радовић, директорима КОЦ-а Бољевац.

---

approach to songs, dances, and instrumental practices as segments of traditional intangible cultural heritage. Personal organizational engagement of Lidija Rakonjac from Aleksinac, Zoran Jevtić and Dragan Spasić from Topola helped the workshops thrive through years fraught with various difficulties of practical and theoretical nature.

We are thankful to protopresbyter Miroslav Jovanović from Leskovac; Bratislav Milojković, president of KUD “Branko Miljković”, Gadžin Han; Maja Radoman Cvetičanin, Branislav Ančić and Daliborka Stevanović, directors of CKU Aleksinac; Vesna Marinković, principal of the Secondary School in Brus; Aleksandar Todorović, principal of music school “Stevan Hristić”, Kruševac; Miroslav Blagojević, president of KUD “Oplenac”, Topola; Miroljub Marković and Ema Stevanović, directors of Cultural Centre Topola; Emina Branković and Ljubica Radović, directors of KOC Boljevac.

In the beginning of our work, no one could foresee the “string of pearls” of Serbian traditional rural and urban songs presented on this CD; it was attained through the process of familiarization with materials, their recording and selection, and, finally, definition of the sequence, which lasted for a year and a half. As a

Најзад, дозволимо себи и једну уредничку напомену у вези са садржајем диска и редоследом нумера на њему. Свакако, овакав низ „бисера“ српске традиционалне сеоске и градске песме није се могао наслутити на самом почетку рада; до њега се дошло кроз једноипогодишњи процес међусобног упознавања, звучног снимања и избора материјала и, најзад, самог сачињавања редоследа. Унутар сваког од локалних репертоара појединих ансамбала одабрани су најуспешније изведени примери. Постављањем песама у један јединствени низ, успостављен је логичан поредак унутар ког се профилишу стилови и начини извођења кроз које се уочавају међусобна сродност и разноврсност одређених вокалних фолклорних идиома, у тесној вези са њиховом геокултурном припадношћу.

Можемо констатовати да се у новим извођењима младих певача, као и њихових учитеља, наново пројављују свежина и богатство традиционалних музичких израза. Песме су на овом издању у међусобном дијалогу по садржајима, расположењима, наменама, стиливима, звучностима, бојама и интонацијама младих и зрелих гласова. Ово издање је и својеврстан поклон и признање за све који су на било који начин узели учешћа у процесу његовог настајања. Надамо се да може представљати добру основу за даљи развој сарадње заинтересованих младих људи, који нису у образовним институцијама које у својим програмима имају овакве активности, са појединцима и институцијама које негују ову врсту звука, репертоара и специфичне естетике.

---

result, the unique sequence of the songs spontaneously established an order within which different styles and manners of performing are profiled, as well as mutual similarities and differences among certain vocal folklore idioms, in relation to their geo-cultural affiliation.

It may be stated that, when it comes to performances of young singers and their teachers, freshness and richness of traditional musical expressions reemerge, incorporating seemingly unattractive village songs, which are here in a mutual dialogue when it comes to content, purpose, ethos, style, sonority, timbre, and intonation of young and mature voices. This edition is a specific gift for all people who took part in the process of its generation and may present a good foundation for further development of cooperation between young people interested and traditional singers, ethnomusicologists-practitioners, and renowned soloists of different profiles.

САДРЖАЈ

Вокални састав Лесковачког црквеног ансамбла традиционалне српске музике

1. Црешња се од корен корнеше	02.40
2. Гугутка гука в'осоје	02.02
3. Николо, гајле големо	01.11

Културно-уметничко друштво „Бранко Миљковић”, Гаџин Хан

4. <u>Убава девојко/ Поље забелело</u>	01.14
5. <u>Ој, убаве мале моме/ Лепи Петар вино пије</u>	01.32
6. <u>Убава девојко/ Поље забелело</u>	01.42
7. <u>Ем ми дојди, ем да дојдем, Зоране</u>	00.20
8. <u>Убава девојко/ Запоја Рада у лојзе</u>	01.57

Певачка група „Арника”, Алексинац

9. <u>Домаћине, добро ти седеће (ладо)</u>	02.15
10. <u>Ој, јабуко зеленико</u>	02.25
11. <u>Игра коло тамо доле</u>	01.40
12. <u>Оро' паде у ливаде</u>	03.51

Ученици МШ „Стеван Христић”, Крушевац, издвојено одељење у Брусу и ученици Средње школе Брус, са сарадницима

13. <u>Страдање Криве Реке</u>	03.51
14. <u>Ко вино пије за славе Бож'е(ј)</u>	01.09
15. <u>Текла река на валове</u>	02.36
16. <u>Домаћине, дико наша</u>	01.08
17. <u>Јерemiје у поље</u>	01.15
18. <u>Купи рој, блага</u>	01.23
19. <u>Пуче пушка из зелена луга</u>	01.30
20. <u>Преступај, снале, у кућу</u>	01.29
21. <u>Ко вино пије за славе Бож'е</u>	01.09
22. <u>Петли поју на разбоју</u>	01.22

Женска певачка група КУД-а „Опленац”, Топола

23. Синоћ ми је долазио Ђорђе.....	01.09
24. Седи Мара на камену.....	01.13
25. Ко се лепо носи	00.56
26. Са Опленца кликну вила	02.40
27. Ој, дивојко, миле моје/ За планином заноћило стадо.....	02.08
28. Сунце јарко, стани мало, стани.....	02.17
29. Које ли је ово доба ноћи?.....	02.44

Певачке групе КУД-а „Илинско врело” и КУД-а Бољевац, Црноречје

30. Девојче, девојко*	02.22
31. Осу се небо звездама*	05.23
32. Чубро Маро*	03.20
33. Голубице бела, што си невесела?*	03.44

Вокално-инструментални састав Лесковачког црквеног ансамбла традиционалне српске музике „Бранко”

34. Ај, мене мајка једну има, па има.....	03.40

* Нумере објављене на издању: Радосављевић, Ненад [прир.] (2022). *Пошле моме / Lassies Left / 1 CD* (70 мин) [изводи] група КУД-а „Бољевац” и КУД-а „Илинско врело”. Београд: Balkan Culture Heritage, 2022.

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

781(497)(048)
398.8(497.11)

ОЈ, јабуко зеленико : радионице српског традиционалног певања и његови настављачи / [уреднице Јелена Јовановић, Ивана Медић] ; [превод на енглески Маша Матијашевић-Симић] = Oh! You green apple tree : Serbian traditional singing workshops and upholders / [editors Jelena Jovanović, Ivana Medić] ; [English translation Maša Matijašević-Simić]. - Београд : Музиколошки институт САНУ ; Ниш : САНУ, Огранак САНУ = Belgrade : Institute of Musicology SASA ; Niš : SASA, SASA Branch, 2024 (Београд = Belgrade : Donat Graf). - 58 стр. ; 24 cm : 13 x 13 cm + 1 електронски оптички диск (CD-ROM : звук ; 12 cm)

Упоредо срп. текст и енгл. превод. - Тираж 300. - Библиографија: стр. 53-55.

ISBN 978-86-80639-79-6

а) Народно певање -- Србија

COBISS.SR-ID 158711305

„Рад на очувању српске музичке традиције има реалне могућности да покаже вредне резултате, посебно ако су у процес укључени и сами носиоци традиција појединих области. На то указује и чињеница да су у избору песама и извођача за поједине нумере учествовали лични сензибилитети и афинитети актера – руководилаца и полазника (...), тако да се примат дâ старом, обредном сеоском певачком слоју. (...) Целокупан снимљени материјал, из укупно шест културно и географски различитих места у Србији, збирно пружа слику која одаје богатство музичких светова, оличених кроз музичко-фолклорне жанрове и намене песама и њихове мелопоетске одлике.“

Академик Светислав Божић

„У данашње време (...), када смо сведоци заборављања и занемаривања не само дела актуелне врхунске уметности, него и вредности које је изнедрила традиционална култура ових простора (...), упознавање са нашом традиционалном народном музиком (не са намером да она буде представљена као трајно једина ‘права народна’, него да послужи као путоказ за боље разумевање и осећање сопствене природе) подстиче идентитетско отрежњење најшире публике. (...) Чињеница је да се етно-музиколошко ангажовање (...) може показати као делотворно кроз практичну помоћ новим извођачима.“

Академик Милица Стевановић